

ZASEDANJE DS SOZD ISKRA

Sprejet letni načrt SOZD Iskra za leto 1983

V četrtek, 3. 3. je bilo 5. zasedanje delavskega sveta SOZD Iskra (vodila ga je podpredsednica delavskega sveta Darja Zahradnik), na kateri so najprej potrdili sklepe prejšnje seje in poslušali informacijo o izvajanju in izvršitvi sklepov. Tako so ugotovili, da je bil dokončno sprejet samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka v SOZD Iskra. Ker samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke v SOZD Iskra še niso sprejeli povsod, je DS ponovno podaljšal rok za sprejemanje omenjenega samoupravnega sporazuma do 30. aprila letos.

Druga točka je zajemala predlog letnega programa SOZD Iskra za leto 1983 za uresničevanje ciljev in obveznosti iz samoupravnega sporazuma o temeljnih plana SOZD Iskra za srednjeročno obdobje 1981—85. O tem sta predlagala Zoran Polič in Štefan Perčič, delavski svet pa je sprejel sklep, da v prihodnjem letu poročilo delegatskega odbora samoupravno usklajevanje planskih dokumentov za srednjeročno obdobje 1981—85 in sprejema letni program SOZD Iskra za leto 1983 za uresničevanje ciljev in obveznosti iz samoupravnega sporazuma o temeljnih plana SOZD Iskra za srednjeročno obdobje 1981—85.

DS SOZD Iskra pooblašča odbor za opredeljevanje in dohodkovne odnose, obravnavna in sprejema aneks k letnemu programu SOZD Iskra, s katerim uskladi delitev OD v letnem programu z združenim dogovorom in da letno spremlja izvajanje dogovora.

Naslednja točka dnevnega reda je zajemala predlog višine združenih sredstev za realizacijo prioritetnih investicij v letu 1983 ter združevanje sredstev za razvoj črne metalurgije v slovenskih železarnah. Tako je DS sklenil, da bodo v letu 1983 v skladu s 5. členom SAS združevali 18% ustvarjenih sredstev za reprodukcijo in ne več 25, kot je bilo doslej.

Delavski svet je tudi sprejel predlog za pokrivanje izgub iz združenih sredstev rezerv SOZD Iskra za DO Iskra Delta in dodelil iz združenih sredstev rezerv kratkoročni premostitveni kredit temeljnima organizacijama TOZD TGA Reteče (DO Široka potrošnja) in TOZD TTS (DO Elektrovezve).

Predsednik KPO Anton Stipančič je nato obvestil delegate delavskega sveta, da je bil izvoljen v predsedstvo Zvezne gospodarske zbornice Jugoslavije in tako prevzel nove delovne obveznosti. Zato je delavski svet sklenil, naj se prične razpisni postopek za prista dela in naloge predsednika KPO SOZD Iskra.

Ob koncu zasedanja je delavski svet na predlog KOS imenoval odbor za proslavo dneva Iskre in predlagal delegata SOZD Iskra v DS TOZD Univerzitetni inštitut za klinično nevrofiziologijo. Za delegata je predlagal Branka Mileka iz DO Kibernetika.

D. Ž.

RAZGOVOR S FABIJEM ŠKOPCEM

Delavci bodo odločali o našem internem posojilu

Ko v Iskri spričo težavnega gospodarskega položaja razmišljamo tudi o razpisu internega posojila, je seveda prav, da smo se zavoljo te zamisli obrnili na direktorja Iskrine interne banke Fabia Škopca, ki seveda najbolje pozna vse težave finančno-denarne probleme. Na vprašanje, kaj pomeni v sedanjem trenutku ob dejstvu, da padajo osebni dohodki, razpis internega posojila v Iskri, in čemu to prav zdaj, je Fabio Škopac odgovoril:

„V članku, ki je 19. februarja izšel v Iskrinem časopisu, sem poskušal opisati situacijo, v kateri trenutno

smo in kakšne so obveznosti Jugoslavije do tujine. S tem v zvezi je tudi Jugoslavija sprejela izredno restriktivno kreditno-monetarno politiko, ki bo v letošnjem letu omejevala vse vrste plasmajev poslovnih bank. Po prvotnem predlogu smejo poslovne banke povečati svoje plasmaje maksimalno 12% v letu 1983, kar bo glede na predvideni nominalni porast družbenega proizvoda izredno malo.

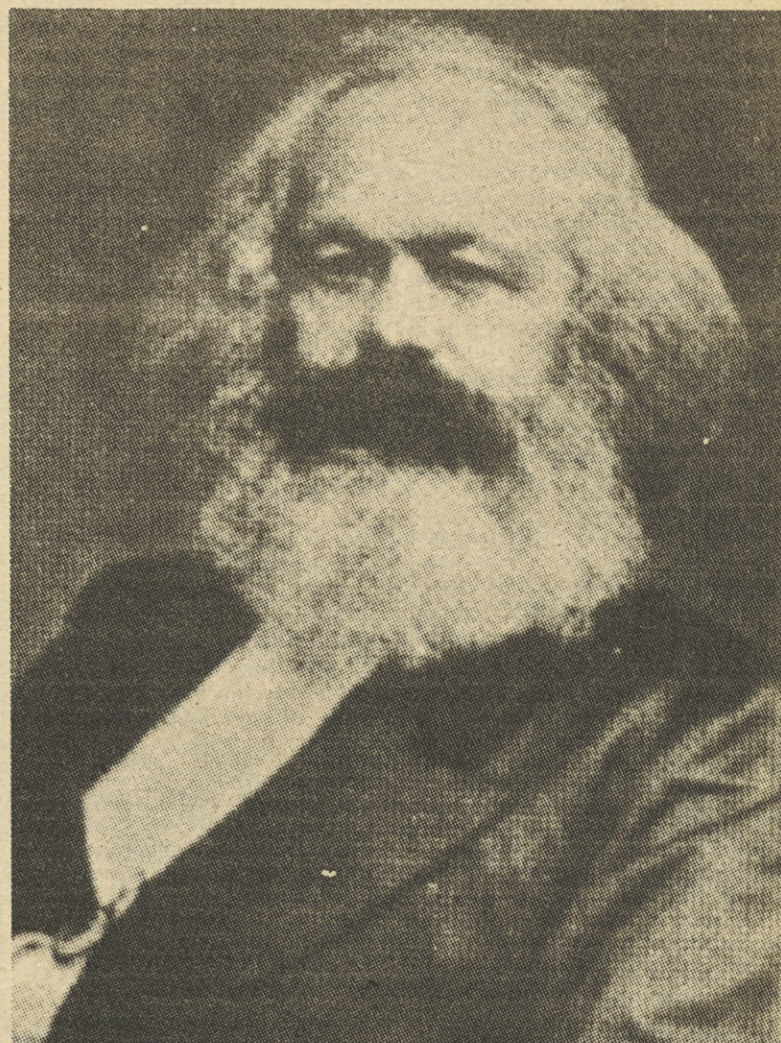
Seveda iščemo v takem položaju tudi sami v Iskri različne načine, kako se v trenutni situaciji čimbolj prilagoditi in ustvariti pogoje za normalno poslovanje v letošnjem, pa tudi v naslednjem letu. Z eno samo akcijo se seveda položaj, v katerem smo, ne da rešiti. Potrebno je sprejeti več ukrepov. Predvsem mislimo, da imamo največ možnosti v tem, da zmanjšamo naše zaloge. Menimo, da je največ rezerv v zalogah. Te so v primerjavi z letom 1981 porastle skoraj za 40%, kar je več kot je porastel celoten prihodek Iskre v letu 1982 v primerjavi z letom 1981.

Te zaloge so dosegle ob koncu leta 1982 že 11.401 milijonov dinarjev. Seveda je na tako visoki porast zalog vplivalo tudi nestabilno jugoslovansko tržišče, inflacija cen, vendar kljub temu mislimo, da so le-te porasle čez normalne in racionalne potrebe. Znižanje zalog za, npr. 10% bi Iskri prineslo izredne prihranke, tako njeni likvidnosti, kakor tudi porabi celotnega dohodka za zmanjšanjejem obresti, ki jih za najete kredite za financiranje zalog moramo najemati pri poslovnih bankah.

Drugi ukrepi, ki bi jih morali storiti v letu 1983, so še večje združevanje sredstev za investicije in povečanje stopnje samofinanciranja. V tem pogledu smo v letu 1982 dosegli določene uspehe, vendar smatramo, da tu nismo izkoristili vseh možnosti. Seveda smo razmišljali tudi o razpisu internega posojila kot možnosti za reševanje položaja, v katerem je Iskra. V pripravi je novi zakonski predlog, ki gospodarskim delovnim organizacijam nalaga, naj svoje zaloge pokrivajo z dolgoročnimi viri sredstev, sicer so investicijsko nesposobne. Iskri je ob koncu leta 1981 primanjkovalo cca 600 starih milijard dolgoročnih virov in seveda za pokritje teh zalog ne moremo pričakovati, da bomo dobili vse potrebne vire samo pri poslovnih bankah. Zato smo tudi razmišljali o razpisu internega posojila.“

D.Ž.

Vedno mladi Marx

V ponedeljek, 14. marca bo minilo natanko sto let od smrti Karla Marxa, velikega misleca, filozofa in človeka, ki je s svojim delom preobrnil svet in so revolucionarne posledice njegove misli nenehno prisotne že poldrugo stoletje ne samo v evropski, temveč tudi svetovni zavesti.

Ko se danes oziramo na vlogo in pomen Marxa v svetovni zgodovini, v današnjem trenutku in tudi v perspektivah prihodnosti, ne moremo mimo osnovnega spoznanja: svet se je sicer v sto letih po njegovi smrti nedvomno zelo in mnogo spremenil, vendar pa vse to ni nič vplivalo na dejstvo, da je Marx danes bolj kot kdajkoli poprej nenehno prisoten med nami, je večno mlad in nenehno iz njega in njegovih spoznanj odkrivamo nova spoznanja in pobude za nadaljnje revolucionarno delo, kajti, po Marxovem mnenju, je treba svet, obstoječe razmere in vse nenehno spreminjati na bolje, ter imeti hkrati nenehno pred očmi človeka, ki se mora prebiti iz kraljestva nuje v kraljestvo svobode.

Marksistična misel, oziroma marksistična dialektična metoda je danes zajela ves svet, z znanstveno resnostjo jo uporabljajo in vrednotijo tako ekonomisti kot zgodovinarji, politologi in ostali znanstveniki s področja humanističnih in tehniških ved, pa četudi niso s srcem in nazorom zavezani marksizmu in Marxu. Še več. Danes resno preučujejo in poučujejo marksizem tudi na zahodnih, kapitalističnih univerzah da o tretjem svetu in deželah realnega socializma sploh ne govorimo.

Znani zahodni marksist Eric Hobsbawn navaja v svojih razmišljanjih o odnosih med Marxom in zgodovinsko vedo tudi naslednje: »Spomnil bi vas rad na velikanski Marxov pomen in njegov velikanski vpliv na celotno zgodovino. O tem vplivu ni nikakršnega dvoma. Prvič je danes veliko več zgodovinarjev, ki se imajo za marksiste kot kdaj prej, in sicer ne samo v socialističnih državah, kjer se je težko, če že ne kar nemogoče distancirati od marksizma, marveč tudi na Zahodu in v državah tretjega sveta. Tudi ne bi posebej poudarjal, da — če citiram nemarksista — se je v zadnjih desetletjih marksizem posrečil v stop v cel, to je na univerze. Kratko malo bi citiral naslednje: v registru pregleda Georga Iggersa o »Novi zgodovinski vedi« v Evropi in Severni Ameriki iz leta 1978, je večkrat omenjen Marx kot Leopold Ranke in Max Weber, da o drugih sploh ne govorim: in če se ne motim, sem naštel vsaj 55 imen marksistov, ki so mi znani.«

In če je po Marxu »v anatomiji človeka ključ za anatomijo opice« in dalje, da »ni človekova zavest tista, ki odloča o njegovi biti, marveč nasprotno, njegova bit odloča o njegovi zavesti,« smo samo z dvema velikima Marxovima spoznanjema potrdili njegovo dialektiko in mišljenje, ki je tako usodno in še usodno vpliva na vse sedanje in prihodnje človekove tokove, torej tudi tokove naše zgodovine.

Marx oz. marksizem ni bil nikoli in ni tudi danes nikakršna dogma, je napotilo, vzpodbuda in spoznanje za doumevanje, obvladovanje in usmerjanje sedanjih in bodočih tokov našega dela in življenja, o čemer najbolje priča tudi naše samoupravljanje, ki sta ga na Marxovih temeljih razvila, uveljavila in potrdila Tito in Kardeļ ter tako prispevala pomemben delež sodobnemu marksizmu in razvoju družbenoekonomskih odnosov.

V Marxu in njegovem delu se je tako zbralo, nakopičilo in osredotočilo prav vse, kar je bil ustvaril človeški um od antike do danes, vsa tista zlahka znanstvena, umetniška in filozofska spoznanja, iz katerih je znal Marx ustvarjati nove vizije in nove svetove na trdni, dialektični zgodovinski podlagi in tako postal neusahljivi vir navdih, spoznanja in revolucionarne želje po spremeni-njanju, pri čemer se napaja tudi naš marksizem in seveda Zveza komunistov Jugoslavije, ki prav z Marxovo pomočjo v teh hudih trenutkih lahko premaguje, presega in spreminja obstoječe stanje in osvobaja našega delavca — samoupravljalca. In tudi v tem je veličina Marxa in njegovega dela ob stoletnici njegove smrti.

Dušan Željenzov

S tem ste pravzaprav že odgovorili tudi na naše drugo vprašanje, kaj bi pomenilo posojilo zdaj za Iskro in v bodoče. Zanima nas, kakšne postopke predvidevate, da se bodo delavci zares lahko odločili za ali proti internemu posojilu?

„Razpis internega posojila Iskre bi bil po naših ocenah upravičen, če bi z njim zagotovili vsaj 50 starih milijard vpisa. Seveda razmišljamo, da bi razpis posojila raztegnili na dobo dveh let in bi se posojilo vpisovalo v štiriindvajsetih obrokih. Zavedamo se pač, da smo v letu 1983, ko pričakujemo nadaljnji padec osebnega standarda, vendar bi tako posojilo Iskri ustvarilo določeno socialno varnost, in omogočilo vsaj minimalno investicijsko dejavnost

predvsem v izvozno usmerjene projekte, ki bodo zagotavljali največje pozitivne devizno-plačilne učinke. Taki projekti so namreč pogoj za nadaljnje uspešno delo Iskre.

Seveda bi to posojilo, ki bi ga morali razpisati za celotno Iskro, bilo popolnoma na prostovoljni odločitvi vsakega delavca, vendar pa bi v tako posojilo šli samo pod pogojem, če bi na podlagi ankete, ki jo mislimo v teku tega meseca opraviti v Iskri na nekem dovolj reprezentativnem vzoru, dobili vsaj zelo večinsko pozitivno mnenje za razpis tega posojila. Pri tem bodo seveda končno odločili o internem posojilu Iskrini delavci sami.“

D. Ž.

Petek 4. marca je bila v Iskri Mikroelektroniki seja Izvršilnega odbora Splošnega združenja elektroindustrije Slovenije. Srečanje so delegati izkoristili tudi za informacijo o mikroelektronskih vezjih. Mgr. Ivo Banič je predstavil tovarno, ki so si jo pozneje člani odbora tudi ogledali. Predvsem pa je bilo veliko vprašanj okrog načrtovanja proizvodnje in pogojev dela v proizvodnji mikrovezij. Ker so bili delegati po večini strokovnjaki, je bilo mnogo vprašanj, na katera pa so tudi dobili odgovore.

Vso pozornost izvozu

Na seji glavnih direktorjev in razvojnih direktorjev delovnih organizacij Iskre, ki je bila v petek, 4. marca, (vodil jo je predsednik KPO Anton Stipančič), so bili v ospredju trije problemi, in sicer: gibanje zunanje trgovinske menjave v Iskri v prvem četrtletju letošnjega leta, vloga razvojne dejavnosti na področju mikroelektronike v Iskri in vprašanje plačevanja soudeležbe deviznih sredstev, namenjenih domačim dobaviteljem surovin.

O zunanjetrgovinski menjavi v prvem četrtletju letošnjega leta je poročal Miloš Resnik, ki je ugotovil, da izvozni rezultati tako v januarju kot v februarju niso najboljši. Kljub tem ugotovitvam pa je poudaril, da so pa le boljše rezultati izvoza na konvertibilno območje, če jih primerjamo z lanskimi kazalci iz istega obdobja, medtem ko je klirinški izvoz v tem smislu manjši. Za Iskrin uvoz pa je dejal, da je potekal v glavnem podobno kot v istem času lani in da v tem smislu v letošnjem letu še težav z uvozom repromateriala ni bilo. Dotaknil se je tudi vprašanja carinskih zalog in ugotovil, da v letu 1981 nimamo več nobenega blaga na carini, medtem ko je še precej blaga iz lanskega leta, ki ga bo potrebno do konca tega meseca uvoziti oz. poravnati carinske dajatve.

Glede Iskrine devizne soudeležbe do domačih dobaviteljev pa so ugotovili, da so jih do konca lanskega leta poravnali samo 60%, kar seveda vpliva na neredno dobavo domačih surovin za tekočo Iskrino proizvodnjo. Zato so sklenili, da je treba čimprej plačati vse obveznosti devizne soudeležbe do domačih dobaviteljev surovin, kot so to baker, železo, pločevina in različne kemikalije. Glede zahtev domačih dobaviteljev po devizni soudeležbi v letošnjem letu, ki so seveda višje in zahtevnejše, pa mora Iskra zahtevati ustrezno devizno soudeležbo tudi od vseh tistih proizvajalcev v Jugoslaviji, ki vgrajujejo njene izdelke v finalizacijo svojih izdelkov.

D.Ž.

Komunist mora biti zgled

Centralni komite ZKS je na svoji VI. seji (bila je v ponedeljek, 7. marca), sprejel tudi stališča in sklepe, ki naj prispevajo k uresničevanju družbene vloge zveze komunistov in njeni idejni in akcijski usposobljenosti.

Med temeljnimi ugotovitvami — na osnovi dvomesečne javne razprave v veliki večini osnovnih organizacij ZK — je, da komunisti v glavnem pravočasno oblikujejo stališča za akcijo. Prave rezultate pri spreminjanju odnosov in razmer na dosega le tam in tedaj, kadar in kjer jih sprejemajo po demokratičnih poteh, na podlagi marksistične analize razmer, razpoloženja delavcev in kjer hkrati opredeljujejo tudi način uresničevanja in odgovornost komunistov za delovanje v političnem sistemu, med samoupravno in politično organiziranimi delovnimi ljudmi.

Posebna točka je posvečena zgledu in liku komunista, ki mora z osebnostjo, delovno zavzetostjo, znanjem, močjo argumentov, kulturo dialoga, borbenostjo, samokritičnostjo in kritičnostjo uveljavljati stališča zveze komunistov.

Pospešeno moramo ustvarjati možnosti, je zapisano v dokumentu, da bo v politično delo vključen najširši krog ljudi, in se boriti zoper utvare, da lahko zveza komunistov sama — namesto organiziranega in enotnega delavskega razreda, delovnih ljudi in občanov — zagotavlja in nosi odgovornost za uveljavljanje in razvoj socialistične samoupravne družbe v smer svobodno združenih proizvajalcev.

Del stališč in sklepov zavezuje komuniste, ki morajo:

- zagotoviti stalen in kakovostnejši sprejem v ZK; zlasti delavcev, ki ustvarjajo presežno vrednost in kmetov;
- nenehno se idejnopolično usposabljanje za aktivno delovanje v sistemu, konkretni programi pa morajo temeljiti na dokumentih Kraigherjeve komisije — dolgoročnem programu gospodarske stabilizacije;
- sestanek osnovne organizacije in organa ZK uveljaviti kot dogovor za akcijo komunistov v socialistični zvezi, v samoupravnih organih, delegacijah, v drugih družbenopolitičnih organizacijah, hkrati pa kot obliko za preverjanje (ne)opravljenih nalog;
- uveljaviti vse oblike povezovanja, ki jih omogoča statut ZKS, zlasti stalne akcijske in problemske konference;
- utrditi vlogo aktivov komunistov — delavcev, neposrednih proizvajalcev in drugih aktivov, svetov ZK v krajevnih skupnostih, uličnih in hišnih aktivov ZK.

Poudarjena je tudi zahteva, da morajo na prihodnjih programsko-volilnih konferencah povsod zagotoviti, da bodo v občinske komiteje in sekretariate osnovnih organizacij izvoljeni tisti komunisti, ki uživajo največji ugled med delavci in občani.

Iskra potrebuje več izvoznih komercialistov

Iskra Commerce v zadnjem času z razpisi išče več izvoznih komercialistov. O tem smo se pogovarjali s Petrom Cudermanom, pomočnikom direktorja za izvoz v TOZD Zunanji trg.

Iskra Commerce želi dodatno zaposliti več izvoznih komercialistov; ali je to upravičeno v obdobju stabilizacije in zmanjševanja administracije?

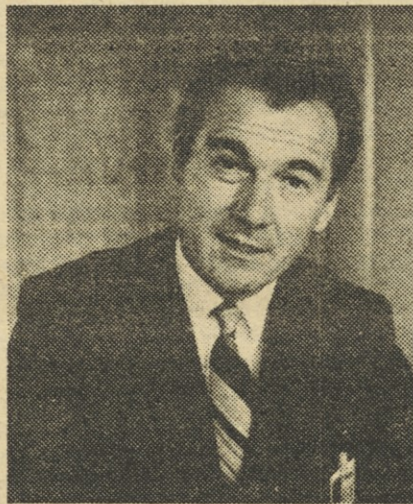
Nenehno strmo povečevanje izvoza je pogoj za uspešnost in nadaljnji razvoj Iskre. Letos zopet povečujemo plan izvoza za preko 20% na skupaj 250 milijonov dolarjev.

Za mednarodno trženje programa, kakršen je Iskrin, je po izkušnjah potreben povprečno po en samostojen nosilec posla na vsaka 1—2 milijona dolarjev izvoza. Če pa seštejemo samostojne nosilce poslov v poslovnih enotah v tujini in doma v Iskra Commerce, smo še daleč od tega povprečka.

Poleg tega je mednarodno trženje Iskre zelo razdrobljeno. V planu za leto 1983 imamo 756 postavk (skupine izdelkov po deželah) s povprečno vrednostjo samo 368.000 dolarjev. Nestvarno bi bilo pričakovati, da more v povprečku samostojen nosilec poslov obvladovati več kot 5—6 takšnih poslovnih postavk — in tudi s tega vidika nas je premalo.

Tudi zato smo v Iskri premalo agresivni pri iskanju in razvijanju novih poslov, ki v začetku prinašajo le malo naročil, ter premalo vztrajni in natančni pri vzdrževanju, nadaljevanju in razvijanju obstoječih poslov.

Zadostne strokovne zmogljivosti so predpogoj za uspešno mednarodno trženje, kar je pač temelj vseh stabilizacijskih prizadevanj v Iskri — po načelu, da moramo racionalno trošiti, predvsem pa več ustvarjati.

Peter Cuderman.

Kakšno delo čaka izvozne komercialiste? Ali bodo porabili mnogo svojega časa za administracijo?

Kot sem že dejal, gledamo v izvoznem komercialistu osnovnega samostojnega nosilca poslov v mednarodnem trženju, se pravi tržnega strokovnjaka, ki samostojno pridobiva posle ter jih spremlja in izvaja, seveda vključno s skrbjo za plačila.

Za Iskro je značilno mednarodno trženje med organizacijami (podjetji), to pa terja tesno in trajno sodelovanje med organizacijo, ki dobavlja in organizacijo, ki nabavlja. V obeh organizacijah pri sklepanju in izvajanju poslov sodeluje cela skupina posameznikov iz raznih delov organizacije. Naloga mednarodnega tržnika — izvoznega komercialista je usmerjanje in usklajevanje odnosov in odločitev obeh skupin. To pa pomeni, da mora odlično poznati lastno organizacijo in tujo organizacijo, ki ji prodaja.

Vse to pomeni, da je delo izvoznega komercialista predvsem samostojno, da

Delavski svet
ISKRA — SOZD Elektrokovinske industrije, n.sol.o.
Ljubljana, Trg revolucije 3

razpisuje

po sklepu 5. zasedanja z dne 3. 3. 1983, v skladu z določili 77. člena Samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD Iskra in 70. člena Statuta SOZD Iskra prosta dela in naloge

predsednika kolegijskega poslovodnega organa SOZD Iskra za 4 leta.

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, ki so določeni z zakonom, izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- da imajo visoko ali višjo strokovno izobrazbo
- da imajo najmanj 5 let ustreznih delovnih izkušenj
- da so sposobni voditi in organizirati delo
- da imajo moralno politične vrline
- da obvladajo najmanj enega izmed svetovnih jezikov
- da imajo registracijo za opravljanje zunanjetrgovinske dejavnosti.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev naj kandidati naslovijo v 15 dneh po objavi (v Delu) na naslov: SOZD Iskra — sekretariat DS, Ljubljana, Trg revolucije 3/12 z oznako »Za razpisno komisijo«.

Prijavljene kandidate bomo o rezultatih razpisa obvestili v 15 dneh po opravljeni izbiri.

terja obilo osebne pobude in dobro pregledno znanje o zmožnostih Iskre, o potrebah in načinu poslovanja odjemalcev ter o pogojih poslovanja v tuji deželi.

Vsak izvozni komercialist trajno obdeluje določen krog odjemalcev in deluje v okviru enega izmed devetnajstih izvoznih sektorjev v TOZD Zunanji trg.

Normalno je, da si svoje delo po vsebini in času deli na tri približno enakovredne dele. Prvi je delo z odjemalci, predvsem v tujini; drugi je delo z organizacijami dobaviteljicami v Iskri; tretji je delo v izvoznem sektorju, zlasti pri usmerjanju izvedbe tekočih poslov, pripravi ponudb, nadzoru plačil in podobno.

Še besedo o tako imenovani administraciji.

Izvozni komercialist po delitvi dela v Izvozu ni neposredni izvajalec tekočih poslov po dokumentarni plati, seveda pa mora poročati o svojem delu in poslovnem področju, sodelovati pri načrtovanju izvoza, sestavljanju poslovnih pogojev in podobno.

Povejte nam še, kakšne sodelavce si predvsem želite kot izvozne komercialiste?

Predvsem dobre in podjetne Iskraše, ki imajo korenine in vsaj nekaj izkušenj v Iskri — čeprav so dobrodošli tudi sodelavci od drugod.

Čaka jih dinamično, zanimivo, vendar zahtevno delo, v kakršnem smo najuspešnejši v mlajših letih in v zgodnejši srednji starosti. Ker bodo predvsem delali s tujimi odjemalci, morajo znati vsaj en tuj jezik; še kako zaželjeni so poleg prevladujočih trgovskih jezikov tudi pri nas manj običajni — arabščina, španščina, skandinavski jeziki, portugalsčina — ali pa vsaj volja in nagnjenje do učenja jezikov.

Ni napak, če ima novi sodelavec že kaj izkušenj v trženju — vsekakor pa skrbimo za dopolnilno izobraževanje (tečajji za registracijo, ZT šola Iskre, periodični seminarji) poleg izkušenj, ki si jih bo sam nabiral pri delu.

Pri nagrajevanju skušamo v širših merilih Iskre in družbe primerno spodbujati samostojne nosilce poslov v mednarodnem trženju. Vsaj tako pomembno pa je zadoščenje ob raznolikem in dinamičnem delu s svetom. Z vsakim interesentom se seveda podrobno pogovorimo o delu in možnostih.

T. M.

V IEZE so lani dobro prodajali, za letos pa kaže slabše

Iskra Industrija elementov je lansko poslovno leto zaključila z lepimi proizvodnimi in ekonomskimi rezultati. No, ta podatek je sicer razveseljiv, vendar ne kaže sedeti na lovoriških. Zato smo vprašali vodjo komercialne v IEZE Avgusta Bregarja, kaj sodi o lanskem prodaji in letošnjih prognozah.

»Z lanskim letom smo komercialisti v Industriji elementov kar zadovoljni, zlasti s prodajo na domačem trgu, nekoliko slabše pa je bilo na svetovnih trgih. Naša delovna organizacija je lani izpolnila proizvodni program s 100%. Kot rečeno, smo na domačem trgu dobro prodajali, pri izvozu pa smo ostali 20% pod načrtom. Klirinški izvoz smo realizirali v celoti, na konvertibilnem trgu pa je prišlo do izpada.

Naj povem, da bi bili sicer tudi na konvertibilne trge lahko izvozili več. Žal pa so bila naročila neugodna. Pri nekaterih elementih je bilo naročil preveč in jim nismo mogli slediti zaradi premajhnih zmogljivosti, za druge pa je bilo naročil premalo. Zlasti je bilo premalo naročil za elektrolite, keramične kondenzatorje, magnetne in specialne elemente. Dovolj naročil smo imeli za izvoz diod, uporov, potenciometrov in feritov. Tu smo tudi izpolnili in presegli izvozne načrte.

Letošnji start pa je mnogo slabši od lanskih rezultatov. Zlasti se kaže zastoj v proizvodnji domače elektronske in elektroindustrije in zato je tudi na domačem trgu manj zanimanja za nakup elementov. Finalisti so zelo oprezni pri naročilih. Tako je v Ei Niš pa v Gorenju in še kje.

Tudi izvoznih naročil je manj. Zato so v januarju izvozili namesto načrto-

(Nadaljevanje na 3. strani)

POTREBE PO SODELAVCIH

Na tem mestu bomo redno objavljali vsa prosta dela in naloge v Iskri, tako za redno delo kot za sodelovanje in občasnih projektov zasnovanih nalogah v okviru SOZD ali posameznih DO. Prav tako bomo v skladu z 89. členom samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD objavljali sprostovoljne sodelavce, ki jim v TOZD oziroma Delovni skupnosti ne morejo zagotoviti ustreznega dela ter tiste, ki sami želijo menjati delo, bi pa radi ostali v Iskri. Objavljali bomo tudi razpis za vodilna in vodstvena dela in naloge. V glasilo, ki izhaja ob petkih bomo objavili vse potrebe, ki bodo prispele k nam do vključno vsakega ponedeljka.

Objave zbira in ureja: Judita Bagon, SOZD Iskra DSSS, Trg revolucije 3, Ljubljana, Š 11, telefon 213-213, int. 21-25.

ISKRA COMMERCE, TOZD Zunanji trg

1. Izvozni komercialisti (več mest)

Naloge: registracija tržnih potreb, izbiranje povpraševanj in njihovo usklajevanje z dobavitelji, sestavljanje ponudb; vodenje izvoznih poslov in njihovo zaključevanje; sodelovanje pri pripravi dokumentacije za pridobivanje izvoznih dovoljenj, odpravo blaga in carinjenje; obdelava posameznih kupcev in izdelava poročil za pripravo planov na višjem organizacijskem nivoju; razčiščevanje reklamacij in spornih zadev s kupcem

Pogoji: VS ali VŠ izobrazba tehnične ali ekonomske smeri, 1 do 5 let delovnih izkušenj, aktivno znanje tujega jezika, ZT registracija (lahko pridobi ob delu).

Delo je za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Pismene prijave z dokazili pošljite na naslov:

Iskra Commerce, kadrovska služba, Topniška 58, Ljubljana.

ISKRA AVTOMATIKA — TOZD TOVARNA ORODIJ

Komisija za delovna razmerja oglašja prosta dela in naloge:

1. REZKALCA

Pogoji: poklicna kovinarska šola, 4 leta delovnih izkušenj poskusno delo 60 dni

2. ORODJARJA (dva delavca)

Pogoji: orodjar, 4 leta delovnih izkušenj, poskusno delo 60 dni

3. STRUGARJA

Pogoji: poklicna kovinarska šola, 4 leta delovnih izkušenj poskusno delo 60 dni

4. BRUSILCA za ploskovno brušenje (dva delavca)

Pogoji: poklicna kovinarska šola, 4 leta delovnih izkušenj, poskusno delo 60 dni

5. TEHNOLOGA KONTROLE

Pogoji: višja ali srednja izobrazba strojne smeri, 3 leta delovnih izkušenj, poskusno delo 90 dni

6. VODJO KONSTRUKCIJE

Pogoji: visoka ali višja izobrazba strojne smeri, 4 leta delovnih izkušenj, poskusno delo 90 dni

Delo je za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Pismene prijave z dokazili pošljite v 15 dneh na naslov: Iskra Avtomatika, TOZD Tovarna Orodij, Stegne 15, Ljubljana.

ISKRA — AVTOELEKTRIKA — NOVA GORICA, TOZD Komercialna Nova Gorica, oddelek II. vgradnje, Celovška 91, Ljubljana

1. SS VODJA SKLADIŠČA IN ODPREME

Pogoji:

— srednja strokovna izobrazba ustrezne smeri

— 4 leta delovnih izkušenj

Delo je za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Rok prijave 10 dni.

Rok obvestila 10 dni po opravljeni izbiri.

Pismene prijave, z dokazili, pošljite na naslov ISKRA — AVTOELEKTRIKA — Nova Gorica, TOZD Komercialna, oddelek prodaje II. vgradnje, Celovška 91, Ljubljana.

ISKRA — ŠIPO — DSSS, Škofja Loka

1. POMOČNIKA DIREKTORJA FINANČNO RAČUNOVODSKEGA PODROČJA

V delokrogu dela bodo naslednje naloge:

— vodenje finančno računovodskega področja

— vodenje posebne finančne službe

— finančno planiranje

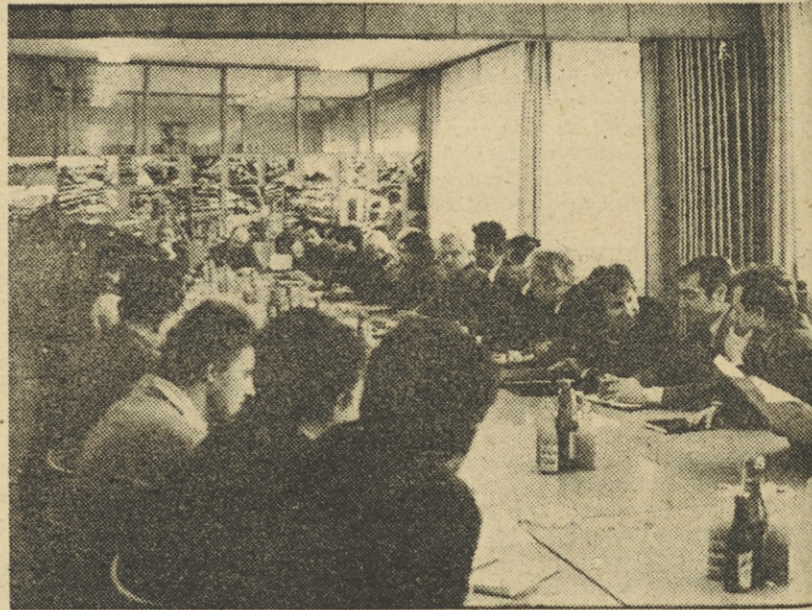
— devizno financiranje

Pogoji: Visoka strokovna izobrazba, diplomirani ekonomist. Zahteva se 5 let delovnih izkušenj pri vodenju organizacijskih enot s področja računovodstva in financ ter aktivno znanje tujega jezika.

Delo je za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Rok prijave je 15 dni. Rok obvestila je 15 dni po izteku objave. Pismene prijave z dokazili pošljite na naslov:

ISKRA — Industrija širokopotrošnih izdelkov, n.sol.o. Škofja Loka, Titov trg 3a DSSS — Kadrovska služba.

Prejšnji teden so bili na delovnem obisku v novogoriški Iskri Avtoelektriki predstavnik KPO SOZD Iskra Anton Stipančič, njegov pomočnik Pavle Gantar in predsednik sindikata Janez Kern. Poleg glavnega direktorja Avtoelektrike Petra Mivška z namenom mestnikom in pomočniki, so se razgovorov udeležili predstavniki vseh DPO na ravni DO, TOZD in DSSS, predstavniki samoupravnih organov, direktorji TOZD, vodje sektorjev ter predstavniki novogoriškega gospodarskega življenja. Osrednja tema razgovorov je bil aktualni položaj Avtoelektrike s poudarkom na medsebojnih odnosih. Anton Stipančič je obširno spregovoril tudi o poslovanju SOZD Iskra v lanskem letu in zaželel kolektivno še nadalje delovnih uspehov. Njegov obisk je bil namreč tudi slovo, saj bo odšel na opravljanje novih delovnih dolžnosti. Glavni direktor Peter Mivšek je v imenu vseh prisotnih zaželel Antonu Stipančiču mnogo delovnih uspehov na novem delovnem mestu. Pred tem delovnim sestankom so vodilni delavci SOZD Iskra obiskali tudi predsednika novogoriške skupščine Zorka Debeljaka, kjer je tekla beseda o vlogi in mestu Iskre Avtoelektrike v novogoriški občini. Razgovorom so prisostvovali tudi predstavniki DPO novogoriške občine, gospodarske zbornice medobčinskega sveta ZN in sindikata.

IEZE so lani dobro prodajali, za letos pa kaže slabše

(Nadaljevanje z 2. strani)

vanih 1,2 milijona dolarjev le za 850 tisoč dolarjev. To pa pomeni, da so že na samem začetku pod načrtovanji, predvideli pa so, da bodo letos v IEZE izvozili 30 % več kot lani. Pri tem pa je zlasti zaskrbljujoče, da je manj naročil

August Bregar.

tudi pri tistih elementih, za katere je bilo lani veliko povpraševanje. Ob tem pa spet ni zanimanja za magnetne, elektrone in keramične kondenzatorje. Moramo pa vedeti, da recesija na zadnjih trgih, zlasti proizvajalcem zavarne in druge elektronike vse bolj zmanjšuje proizvodnjo. Tako je v Italiji, Nemčiji in ZDA, tja pa IEZE izvažajo največ.

MARCU NA ROB

Ženske še premalo uveljavljajo svoje interese

Na pobudo Sveta za družbeno-ekonomski in politični položaj žensk pri OK SZDL Ljubljana-Centers so sklicali sekcijo na temo družbeno-ekonomski in politični položaj žensk danes.

Uvodno besedo je imela mag. Mirna Ule, ki je spregovorila o družbeno-ekonomskem položaju in politični aktivnosti žensk na Slovenskem. Poudarila je, da so vprašanja družbenega položaja žensk in njene enakopravnosti v družbi in družini ene najbolj peših problemov sedanjega trenutka. Tega problema še vedno ne obravnava kot del razrednega vprašanja, čeprav vsebuje specifično problematiko. Boj za enakopravnost žensk je torej nekakor boj za uveljavitev žensk v vseh porah družbenega in družinskega življenja.

Ceprav je v slovenskih razmerah zaposlenih kar 44,8 % žensk pri čemer jih 75 % dela v gospodarstvu vendar ugotavljamo, da še vedno v visokem odstotku v nizkoakumulativni, delovno intenzivni dejavnosti, ki imajo posebne odhodke komaj na ravni republiškega povprečja. Tudi ta podatek do neke mere opozarja na določeno diskriminacijo glede na zaposlenost na plohi.

Ko je govorila o družbenopolitični angažiranosti žensk v naši družbi, je Uletova ugotovila, da so velike tudi razlike v angažiranosti znotraj ženske populacije. Pri tem je opozorila na mnogo večjo družbeno politično aktivnost zaposlenih žensk v primerjavi z nezaposlenimi ženskami. Ob koncu je poudarila, da mora ženska sama spremeniti tradicionalno predstavo o sebi, svoji vlogi v družbi, da bi se dejansko lahko angažirala. Seveda pa bo moral tudi moški vzeti žensko kot enakovredno partnerko na vseh področjih življenja in dela. Ob tem pa se odpira eden temeljnih problemov socializma sploh, namreč, kako prenesti socialno revolucijo s področja globalnih družbeno-ekonomskih razmer v posameznika, kako zagotoviti vzporednost razvoja osebno in v medsebojnih odnosih s razvojem širših družbeno-ekonomskih odnosov.

V razpravi so udeležence ugotovile, da ženske še vse premalo na vseh področjih delovanja uveljavljajo svoje in družbene interese. Vsekakor bi morale ženske aktivneje delovati na družbeno-političnem področju in tako tudi več zahtevati od družbe. To pa bi, seveda, lahko uresničile le, če bi več dajale tudi

soko zastavljene izvozne cilje.

Ob vsem tem pa Avgust Bregar meni, da je treba računati s tem, da prva četrtina poslovnega leta nikakor ni vzorčna. Sredi leta in zlasti v drugi polovici leta se tempo proizvodnje in s tem povpraševanja poveča in tudi v IEZE pričakujejo, da bo tudi letos tako, kot je v običajnih letih. Vendar pa je treba imeti pred očmi tudi dejstvo, da je leto začeto pod načrti in, da bo treba marsikaj še nadoknaditi.

Treba je reči tudi to, da je IEZE, kot velik izvoznik, izvozi prek polovice svoje proizvodnje, močno odvisna od izvoza. Zadnji čas se sicer kaže določena pozitivitev gospodarstva, zlasti v ZDA, vendar bodo to občutili naši izvozniki šele po nekaj mesecih.

F. Kotar

ŠE O POSLOVANJU IC V LANSKEM LETU

Zaloge, terjatve, investicije, poslovni rezultat

O tržnih uspehih Iskre Commerce ter o problematiki, s katero se je ta kolektiv srečeval lani na domačem in svetovnem tržišču, smo že pisali v prejšnji številki našega tednika. Tokrat namenimo več pozornosti vprašanjem zalog, terjatev, investicij, kadrov ter seveda poslovnemu rezultatu.

V temeljnih organizacijah Iskre Commerce so se zaloge v lanskem letu povečale kar za 60 % in je znašala njihova vrednost več kot milijardo dinarjev. Z največjimi zalogami so se ubadali v servisni temeljni organizaciji, preko račitve načrtovanih zalog pa so imeli tudi v vseh ostalih TOZD.

Glavni vzroki za tolikšno povečanje zalog so predvsem v njihovem prepočasnem obračanju, v večji inflaciji cen, v desortiranosti blaga in rezervnih delov in, nenazadnje, v kampanjskih dobavah.

Nič manj problematične kot zaloge so bile v lanskem letu terjatve, seveda

pa je treba ob tem takoj dodati, da se tako s vprašanjem zalog kot terjatev v Iskri Commerce srečujejo že vrsto let. Ob koncu lanskega leta so kupci dolgovali Iskri Commerce 4,375 milijona dinarjev. Še dosti bolj zgovoren je podatek, da so bile te terjatve za več kot polovico višje od načrtovanih.

Najvišje terjatve ima Iskra Commerce do kupcev v tujini, saj znašajo kar 3,810 milijona dinarjev. Največ dolžnikov ima pri tujih kooperantih in posrednikih za izvoz, nekaj manj pa je terjatev izredne prodaje.

V Iskri Commerce že nekaj let ugotavljajo, da so na področju likvidnosti precej nemočni. Za lani so si začrtali vrsto nalog in ukrepov, ki naj bi jim omogočili predvideno rast dohodka. V letnem programu so zato na prvo mesto uvrstili pospešeno in sprotno izterjavo zapadlih terjatev. Te naloge pa niso uresničili in trdijo, da je položaj celo slabši. Eden osnovnih problemov za takšno nemoč pri izterjavi dolgov je neučinkovit informativni sistem, sistem, ki bi nudil tekoče podatke o stanju terjatev do kupcev. V Iskri Commerce, pa ne samo v njej, vidijo rešitev le v nakupu sodobnega računalnika.

Investicijska dejavnost v Iskri Commerce je bila v minulem letu v znamenju dokončevanja začelih investicij in le malo denarja je šlo za nakup opreme. Lani je naša tržna organizacija porabila za naložbe približno 125 milijonov dinarjev. Od tega je odpadlo na dograditev Centralnega tehničnega servisnega obrata v Ljubljani in za preureditev Servisa v Nišu dobrih 111 milijonov. Ne bo odveč podatek, da so se cene gradbenega materiala lani povišale za tretjino in da so že tako pičila investicijska sredstva delno porabili tudi za kritje podražitev.

V Iskri Commerce je bilo ob koncu lanskega leta zaposlenih 2107 delavk in delavcev. Povprečni čisti osebni dohodek je znašal skoraj natanko 16.000 dinarjev — najnižji, 13.851 je bil v TOZD Prodaja, najvišji 18.827 pa v Marketingu.

Iskra Commerce je v letu 1982 dosegla fakturirano realizacijo v višini nekaj manj kot 15 milijard dinarjev. To je kar za četrtno več kot leto prej, letni načrt pa so uresničili 94 %.

Zadovoljiva je bila tudi rast celotnega prihodka. Bil je za dobro četrtno višji kot ob koncu leta 1981 in je znašal 15 in pol milijarde dinarjev. Mnogo manj pa so lahko v Iskri Commerce zadovoljni z rastjo materialnih stroškov, ki so se povečali za dobro tretjino.

Po obračunu porabljenih sredstev, znaša doseženi dohodek približno pol drugo milijardo dinarjev, po odšteti številnih dajatev in obresti za najeta posojila pa je Iskri Commerce ostalo le za 3 % več čistega dohodka kot je načrtovala.

S takšnim poslovnim rezultatom so le delno zadovoljni. Zbrali so potrebna sredstva rezerv ter poravnali skoraj vse obveznosti iz poslovnega sklada, skoraj nič pa jim ni ostalo za lastna sredstva v obratne namene. Prav zato ostajajo tudi v letošnjem letu v Iskri Commerce najpomembnejše naloge: izboljšanje likvidnostne situacije, sortiranost proizvodnega programa in jasno — čim večjo realizacijo izvoza — predvsem in konvertibilno območje in s tem v zvezi zagotavljanje potrebnega reprodukcijskega materiala.

Mak

ŠIROKA POTROŠNJA

Članski sestanki sindikalnih organizacij — priložnost za akcijske dogovore

Pretekli teden v Široki potrošnji bi skorajda lahko označili za teden članskih sestankov osnovnih sindikalnih organizacij. Zvrstili so se namreč kar v treh temeljnih organizacijah: v petek, 4. marca, so imeli članska sestanka v temeljni organizaciji Raziskovalni institut v Ljubljani in v TOZD Tovarna gospodinjstkih aparatov iz Reteč. V soboto, 5. marca, pa še v idrijski temeljni organizaciji Montaža.

Letni sindikalni sestanek v TOZD Raziskovalni institut.

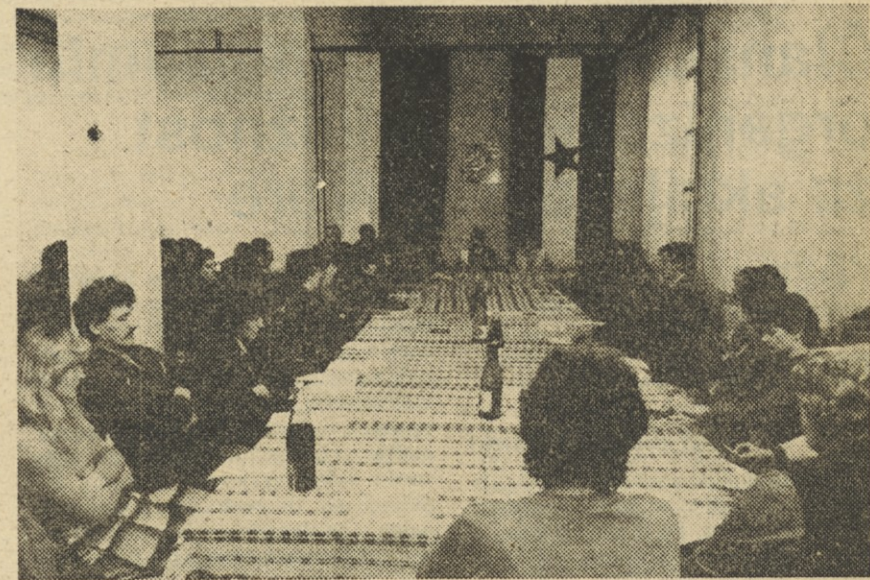
TOZD RAZISKOVALNI INŠTITUT V LJUBLJANI

Najmanjša in najmlajša temeljna organizacija v Široki potrošnji (priključena je bila leta 1981) še vedno nima takega mesta in pomena, kot bi v današnjem času pričakovali. Tako so na članskem sestanku ugotavljali, da v nekaterih tozdih Široke potrošnje nanje še vedno gledajo toliko dela, kot bi ga zanje lahko opravili. Vse preveč je še prisotna miselnost, ki so se je v temeljnih organizacijah navzeli v času, ko je bilo do novega znanja, tehnologije ali programa najlaže priti z nakupom licenc.

Morda se prav tu kaže še vedno mačehovski odnos do domačega znanja, morda je miselnost, da je edino pravilno zgolj tisto, kar je varno zaprti znotraj ograje TOZD še vedno prevladujoča? Resnice je verjetno nekaj v

vsaki od teh trditve. Najbolj pa jo na svoji koži občutijo prav v Institutu, kjer morajo dohodek vse prepogosto ustvarjati izven široke potrošnje. Za to pa skorajda ni opravičila — še posebej zato, ker prav v temeljnih organizacijah, kjer imajo največ preglavic s proizvodnim programom, skoraj »ne čuti«
jo«
potreb po sodelovanju z razvojniki iz Instituta!

Sicer pa so na članskem sestanku ugotavljali, da so imeli v preteklem letu živahno družbenopolitično in samoupravno aktivnost, saj so morali sprejeti vrsto samoupravnih aktov, veljavnih v Široki potrošnji. Glede nalog se v primerjavi s preteklim letom letošnje zadolžitve niti ne spreminjajo. V ospredju bo seveda spremljanje gospodarjenja (četudi raziskovalni, so delavci v Institutu v enakem gospodarskem položaju kot delavci v ostalih temeljnih organizacijah!), poskušali pa bodo reševati tudi stanovanjske probleme. Ker je kolektiv mlad in maloštevilen (24 zaposlenih) pa to ne bo preprosto — sredstev za stanovanjske namene je malo, prošelj pa veliko!

Članski sestanek sindikata v TOZD TGA.

TOZD GOSPODINJSKI APARATI, RETEČE

Članski sestanek sindikalne organizacije v Tovarni gospodinjstkih aparatov v Retečah je bil zaradi varčevanja organiziran po delegatskem načelu. Na sestanku so pregledali delo sindikata v preteklem letu, se dogovorili za letošnje smernice za delo in ustanovili nov operativni sindikalni organ zaradi ekonomičnejšega in bolj učinkovitega dela sindikata.

Temeljna organizacija iz Reteč ima v vasi Azanja v bližini Smederevske Palanke obrat, kjer tudi deluje samostojna osnovna organizacija sindikata. Znotraj temeljne organizacije je zato bila ustanovljena konferenca, na letošnjem članskem sestanku pa so poleg izvršilnega organa konference izvolili še predsedstvo. To je bilo zaradi učinkovitosti dela nujno, saj zaradi domala treh desetih ljudi sestankov ni bilo mo-

goče voditi demokratično, jedrnat, pa tudi problematiko je bilo zelo težko sproti reševati. V novem organu — predsedstvu — so zato poleg predsednikov vseh sindikalnih komisij še predsednik, podpredsednik, tajnik in blagajnik.

Letošnje delo sindikata bo v dobršni meri temeljilo na ugotovitvah iz lanskega in prejšnjih let. Letos je predvsem v ospredju zahteva po uveljavitvi načela nagrajevanja po delu. Sindikat meni, da bo izrednega pomena nagrajevanje na osnovi razvida del in nalog. Na članskem sestanku je bila večkrat poudarjena zahteva, da je potrebno združiti vse sile v temeljni organizaciji, da bi pričeli boljše in uspešnejše gospodariti. Za to pa bo treba še mnogo naporov pri utrjevanju samoupravnega sistema, pri krepitevi discipline v temeljni organizaciji, saj sta letošnji gospodarski načrt in plan tozda za prihodnje leto izredno zahtevna. V okviru sindikata je tekla razprava tudi o vprašanih družbenega standarda, kjer so opozorili tudi na možnosti za sodelovanje z OO ZSMS.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Analiza vrednosti v inovacijski dejavnosti

Uspešen razvoj Iskre je bil vse od njenih začetkov omogočel posebej s tem, ker so njeni delavci znali sprosti vgrajevati v njeno proizvodnjo svoje znanje in ideje za večje in manjše izboljšave. Za pomoč pri organiziranju inovacijskih procesov pa skrbi posebna Temeljna organizacija, Biro za industrijski inženiring, ki deluje v okviru DO ZORIN v Ljubljani. V zadnjem času poskušajo v tej TOZD inovacijsko dejavnost v vseh OZD Iskre oživljati posebej z uporabo tako imenovane »Analize vrednosti«. Da bi vsem delavcem mogli o tem povedati kaj določnejšega, smo se pogovarjali o tem z ing. Alojzom Tomcem.

Ker ne moremo biti vsi strokovnjaki za prav vse, bi vas prosili, da nam poveste na kratko, kaj je pravzaprav to »analiza vrednosti«?

»Analiza vrednosti« je — na kratko rečeno — ena izmed metod za zniževanje stroškov. Razvili pa so jo Američani med drugo svetovno vojno, ko jim je primanjkovalo surovin za v vojnih razmerah zelo povečano proizvodnjo. Ugotovili so namreč, da je mogoče nekatere vrste surovin, ki jih tedaj ni bilo mogoče nabaviti, enostavno zamenjati z drugimi in da je s takimi zamenjavami mogoče hkrati tudi zmanjšati stroške proizvodnje, izdelke pa poenostaviti celo tako, da ustrezajo svojemu namenu neglede na to, da so vanj vgrajeni drugačni, cenejši materiali. Za naše razmere pa je to metodo razvil in prilagodil Biro za industrijski inženiring.

Ali torej tudi to — kot številna druga odkrita izvira iz vojnih razmer?

Pač, takšna je resnica. Sicer pa to tu ni važno. Bistveno je, da je do takšnega odkritja sploh kdaj prišlo. Zato vam bom tu povedal rajši to, kako so si tvorci te metode zadevo sploh zamiljali. Ameriški inženir L. D. Miles je metodo opredelil takole: »Gre za organizirano in ustvarjalno metodo, katere namen je odkrivati v proizvodnji posameznega izdelka tiste vrste stroškov, ki so v bistvu nepotrebni in ki nastanejo neglede na to, ali prispevajo kaj k posameznim lastnostim izdelka, ali pa nič. Če se ugotovi — z analizo pač —, da v proizvodnji danega izdelka nastajajo posamezni stroški, ki bi jih mogli opustiti ne da bi s

tem trpela ne kvaliteta, ne uporabnost, in tudi ne zunanji videz, ki je pomemben za kupca, je pač smiselno takšne stroške ne več povzročati. Seveda je to doseči mogoče le s sistematično analizo, v kateri preverjamo vsako posamezno vrsto stroškov in se vprašujemo, ali in kako bi bilo mogoče posamezno vrsto stroška odstraniti ali pa vsaj zmanjšati na kak sprejemljiv način. Takšni analizi so ameriški inženirji, ki so s tem začeli v drugi svetovni vojni, nadedeli značilno ime »analiza vrednosti«, ki pa jo uporabljamo tudi pri nas v Iskri.

Kakšni so torej cilji te vrste analize, če bi želeli biti bolj natančni?

Mesto analize vrednosti v shemi proizvodnega procesa je v proizvodnem projektiranju, ko prav s to metodo povežemo proizvodno in materialno definiranje izdelka in ko se ob enem odločamo tudi o vrsti in količinah proizvodnje danega izdelka. Kot cilje analize vrednosti pa se običajno navaja in poudarja posebej naslednje: odkrivati nepotrebne lastnosti ali funkcije izdelka in izločiti tiste, ki povzročajo previsoke stroške, analizirati razmerja med lastnostmi izdelka in stroški zanje, zniževati stroške, ki jih povzroča posamezna funkcija izdelka v proizvodnji. Pri tem seveda upoštevamo pogled kupca na izdelek kot tak posebej z vidika funkcionalnosti (uporabnosti), cene in pravočasne dosegljivosti na trgu.

Gre pa za več kot za zgolj neko varčevalno analizo, tudi ne gre samo za izločanje posameznih funkcij izdelka ampak skušamo pri tem funkcionalnost, to je uporabnost izdelka še celo povečati, če je to mogoče. Vrednost izdelka je za uporabnika oziroma kupca namreč tem večja, čim bolj mnogostrana je njegova uporabnost, hkrati pa je izdelek za kupce tem manj zanimiv, čim dražji je. To pa so, kratko povedano, tudi vsi osnovni vidiki, ki jih upoštevamo pri analizi vrednosti.

In kakšne rezultate je pri tem možno dosežati po vaših izkušnjah?

Analizo vrednosti usmerjamo predvsem v tiste izdelke, pri katerih pričakujemo največje rezultate. Zato analizo usmerjamo v izdelke, z največjim deležem v proizvodnem programu, v izdelke, ki so v začetnih fazah življenja-

skega cikla in obetajo tudi še nadaljnji razvoj, dalje v izdelke, pri katerih predstavljajo spremenljivi stroški 80%, stalni pa le 20% stroškov. Za analizo vrednosti so zanimivi tudi izdelki, pri katerih 20% sestavnih delov predstavlja 80% vseh stroškov, in izdelki, pri katerih predstavljajo stroški glavne funkcije le 20% vseh stroškov.

Znano je, da v Iskri potekajo taki krožki za izboljševanje proizvodnje. Ali v teh krožkih izvajate tudi metodo analize vrednosti?

Seveda. V delo krožkov vključujemo tudi to metodo, saj je delo krožkov usmerjeno prav v ugotavljanje koristi posameznih inovacijskih predlogov. Analiza vrednosti nam služi kot element in osnova, na podlagi katere moč vrednotiti inovacijsko dejavnost in je zato vsekakor prisotna v delovanju teh krožkov.

In kako merite dosežene rezultate?

To delamo na podlagi meril, ki jih sprejemajo posamezne delovne organizacije kot svoje organizacijske predpise in metodologijo za vrednotenje inovacijske dejavnosti. Pri tem je seveda analiza vrednosti mogoče vključiti v delo teh krožkov kot merilo uspešnosti doseženih rezultatov.

Merilo rezultatov uspešnosti krožkov je torej prihranek, ki ga predlogi v teh krožkih prinašajo in samo proizvodnjo. V okviru SOZD Iskra so bile sprejete tudi razvojne naloge, ki obravnavajo in definirajo povezavo sistemov analize vrednosti in inovacijske dejavnosti, izvajalec teh nalog je DO ZORIN, TOZD Biro za industrijski inženiring.

mak

TOZD TGA, RETEČE

Konkretna zadolžitve za komuniste

Ko so komunisti v Tovarni gospodinjstvih aparatov v Retečah pred nedavnim ocenjevali delo v preteklem letu in se dogovarjali za skupne naloge v letu 1983, so imeli pred očmi predvsem osnovno zahtevo — izboljšati gospodarjenje TOZD.

Kako pa to storiti? Recepta, za katerega bi že v naprej lahko ocenili, da bo stoodstotno uspešen, seveda ni. So pa komunisti dolžni budno spremljati dogajanja okrog sebe in tuči oceniti, kaj bi bilo možno storiti drugače, boljše. Za letošnje leto so zato ocenili, da bi morali nabavljanje reprodukcij materialov postaviti na drugačne temelje. Kopičenje zalog nesortiranih reprovromaterialov je bila (pre)draga šola, ki se ne sme več ponoviti.

Tudi s krepitvijo nabavne službe naj bi racionalizirali nabavo, da bi se blago kar najhitreje obračalo in kar najmanj časa preždelo v skladiščih. Tudi zaloge reprovromaterialov bo treba prečistiti in jih zmanjšati. V letošnjem letu naj bi tudi pri investicijskih nalogah ne rešena vprašanja, predvsem s stališča gospodarnosti. Na področju delitve sredstev za osebne dohodeke pa komunisti menijo, da bo v prvi vrsti treba preseči sedanje stanje, ki je le preblizu uravnilovke.

Delo komunistov je bilo tudi v preteklem letu usmerjeno predvsem v reševanje neposrednih problemov, povezanih z naporom za boljše delo in gospodarjenje. To je dostikrat pomenilo, da so si z vsemi silami prizadevali preprečiti zastoj zaradi pomanjkanja različnih reprovromaterialov, da ne bi prišlo do prisilnih dopustov.

Sicer pa so tamkajšnji komunisti ob letnem pregledovanju dela menili, da bi lahko na marsikaterem področju storili več. Eno od teh je, npr., povezovanje komunistov znotraj DO Široka potrošnja; več uspeha bi lahko dosegli pri uvajanju kolektivnega dela, saj ugotavljajo, da je vse preveč aktivnosti še vedno na ramenih posameznikov.

Komunisti so razpravljali tudi o sedanjih organiziranosti svoje delovne organizacije in opozorili na določene slabosti pa tudi na premike (samoupravni sporazum o odnosih med delavci temeljnih organizacij in DSSS na osnovi svobodne menjave dela).

DOPISUJTE V NAŠE GLASILO

Delegacija italijanskih žensk v Avtoelektriki.

Italijanske komunistke v DO Avtoelektrika

Prejšnjo soboto je prišla na obisk v novogoriško občino delegacija žensk italijanske komunistične partije iz Trevisa. V skupini je bilo 40 demokratičnih žensk, ki so s tem obiskom najlepše počastile mednarodni praznik žena.

Po ogledu nekaterih vzgojnovarstvenih ustanov v Novi Gorici in razgovorih o vlogi družine v naši družbi, so obiskovalke tudi krombeški grad in si ogledale muzej narodno osvobodilne vojne. Z izrednim zanimanjem so prislušnale pripovedi o vlogi naših žena v odporniškem gibanju med NOB, zatem pa so se ustavile tudi v šempeterski Iskri Avtoelektriki. Tu jih je sprejela predsednica za družbeno aktivnost žena Lea Jančar in predstavnica družbeno političnih organizacij. Skupaj so si ogledale proizvodne prostore in se dlje zadržale ob tistih delovnih mestih, kjer so za-

poslene matere, žene in dekleta.

Po ogledu so odšle v dvorano deškega samoupravljanja, kjer sta se pridružila še predsednik sindikata Boris Gregorič in vodja splošno-drovskega sektorja Karel Brenčič. Razvil se je izredno sproščen razgovor, še posebej potem, ko so gospe Italije izvedele vse o TOZD Iskra Avtoelektriki, o tem jim je pripovedoval Karel Brenčič, o problematiki zaposlenih žena, o tem jim je spregovorila socialna delavka Irena Simčič in mnogih drugih stvarh, vezanih na delo in prosti čas delavk.

Očitno izredno zadovoljne Italijanke z obiskom, so izrazile vročo željo, da se začetni stiki nadaljevali tudi v prihodnje, eden prvih nadaljnjih pa naj bi bil obisk Novogoričank v Trevisu.

Marko Rakuš

Baterije iz DO Zmaj

Uporaba baterij postaja vse raznovrstnejša in v DO ZMAJ si s širjenjem proizvodnega programa prizadevajo zadostiti povpraševanju tržišča. Z razvojem Lechlanchejevih baterijah, ki so zaradi nizkih cen kupcu najdostopnejše in predstavljajo večino njihovega proizvodnega programa, pripravili še proizvodno energetsko zmogljivejših baterij, namenjenih zahtevnejšim uporabnikom. Naši sogovorniki so to pot: dr. Peter Žemva, Tomislav Kuhelj in Franc Smolič.

Od leve na desno: dr. Peter Žemva, Tomislav Kuhelj in direktor Franc Smolič.

Najprej beseda o vašem proizvodnem programu. Kaj nam lahko poveste o njem?

Pokrivamo približno 40% jugoslovanskega tržišča baterij. To je dokajšen odstotek, pri čemer predstavljajo večino naše proizvodnje Lechlanchejeve baterije, ki so še vedno najbolj iskane. Te baterije proizvajamo v različnih kvalitetah in velikostih ter oblikah, kakor pač narekuje namen uporabe in mednarodni standardi. V zadnjem času pa narašča povpraševanje še po drugih novejših sistemih baterij, kot so: alkalne ter različne miniaturne baterije. Tudi nekaj vrst teh bomo lahko že letos ponudili našim kupcem. Sicer pa poleg programa za široko potrošnjo proizvajamo še posebne baterije za PTT, JZ, JLA in druge uporabnike.

Glede na vaša prizadevanja, da bi nudili čim večjo izbiro baterij ima vaš razvojno tehnični oddelek odgovorne naloge. Kako jih uredi?

Naše razvojno tehnično področje pokrivajo 4 oddelki:

- raziskovalni oddelek
- tehnološko razvojni oddelek
- konstrukcijsko razvojni oddelek
- prototipni oddelek

V raziskovalnem oddelku izoblikujemo usmeritve razvoja, vzdržujemo povezavo med našo DO in znanstvenimi institucijami ter izvajamo raziskave na najperspektivnejših elektrokemijskih sistemih. Na osnovi strokovne in patentne literature spremljamo najnovejše razvojne dosežke ter jih takoj za tem proučimo in preverimo

možnosti njihovega prenosa v našo delovno organizacijo.

Vzporedno iščemo lastne razvojne rešitve, za katere smo dobili doslej tudi patente, tako doma, kot v tujini. Lahko rečemo, da je bilo delo razvojno raziskovalnega oddelka v tem letu dokaj plodno, saj smo osvojili tehnološko izobilje v izdelavi alkalnih baterij, gumbastih baterij v 4 elektrokemijskih sistemih — skratka, zanimiv program, ki bo že v letošnjem letu obogatil našo proizvodnjo s tem ponudbo prav v času naraščajočega povpraševanja po teh izdelkih našem tržišču.

Nadalje delamo na izboljšanju kvalitete baterij, predvsem v smislu povečanja vsebnosti energije, oz. kapacitete življenjske dobe baterij. Tu pa moramo poudariti, da je vse to zelo odvisno od kvalitete osnovnih surovin in polizdelkov, ki nam jih dobavljajo naši dobavitelji tako, da smo v tem smislu tudi precej odvisni od njih. Zato z njimi dolgoročno sodelujemo, predvsem še na področju barvnih kovin, plastike in kartona, oz. papirja.

Za kupca je seveda zanimivo vprašanje energetske zmogljivosti baterij vendar tudi cene. Dimenzije baterij namreč določene z mednarodnimi standardi, obstaja pa razlika v njihovi kvaliteti in energetski zmogljivosti. Tem pa moramo vedeti, da so bistveno izboljšanja zmogljivosti možna le vgradnja povsem novih kombinacij kovin in kemikalij ter, da je cena tih osnovnih materialov dokaj različna.

(Nadaljevanje na 5. strani)

Članski sestanki sindikalnih organizacij — priložnost za akcijske dogovore

TOZD MONTAŽA, SP. IDRIJA

(Nadaljevanje s 3. strani)

Članski sindikalni sestanki so idrijski Iskraši pripravili slavnostno, v soboto, 5. marca, zvečer. Po uradnem delu, v katerem so ocenili dosežanje delo in sprejeli delovne usmeritve, je bila na vrsti zabava, ki so jo marljivo Iskraši res zaslužili. V zadnjih mesecih je bilo namreč nič koliko delovnih sobot, pa dela v podaljšanem delovniku zaradi izvoznih zadolžitvev, tako da so malo oddiha res željno pričakovali.

Zaradi zabave pa seveda niso pozabili na osnovni namen sestanka. Med

naštevanjem aktivnosti v preteklem obdobju je izstopala skrb sindikalne organizacije za uspešno delo in gospodarjenje, kar se je nenazadnje pokazalo tudi v zaključnem računu. Sicer pa je med dosežki, za katere je bil pobudnik sindikat, tudi vzajemna knjižnica v temeljni organizaciji, organiziran smučarski tečaj, vzajemna blagajna itd. Sklenili so, da bodo poleg osrednjega nalog v letošnjem letu še posebno pozornost namenili razvijanju dela komisije za športno dejavnost, ki lani ni uspela aktivirati večjega števila članov kolektiva.

Sicer pa bo poglavitna naloga sindikata taka, kot je brez izjeme tudi za ostale dejavnike v temeljni organizaciji: strniti vse sile za doseganje kar največjega izvoza in seveda gospodarne proizvodnje.

Stane Fleischman

Članski sestanki sindikata v TOZD Montaža, Sp. Idrija.

Zadnje priprave na delovno srečanje

Sestanek koordinacijskega sveta ZSMS SOZD Iskra, ki je bil v Ljubljani 1. marca, je bil zadnji pred najširšim delovnim srečanjem mladih Iskre v tem letu. Že v dneh, ko bodo v prvih Iskrinih tovarnah razdeljevali to številko glasila, bo namreč v Poreču (od 11. do 13. marca) potekal seminar, na katerem bo tekla beseda o najaktualnejših problemih mladih, ki združujejo delo v Iskrinih temeljnih organizacijah in skupnostih.

O vsebini delovnega posvetovanja, ki se ga bo po okvirnih pripravah sodeč udeležila poldruha stotnja mladih Iskrašev, bomo v prihodnji številki seveda podrobno pisali. Predvidevamo, da bomo lahko sporočili tudi marsikaj novega, saj so teme, o katerih naj bi mladi razpravljali, zelo privlačno zasnovane: kako reševati stanovanjska vprašanja, kako preživeti prosti čas, kako navdušiti mlade za delo v vrstah ZSMS, kako organizirati informiranje v mladinski organizaciji, kako organizirati mladino v skladu z novim statutom ZSMS? To in še marsikaj drugega bo na sporedu v Poreču.

Razumljivo je torej, da so na torko-

vem sestanku vodstva Iskrine mladine največ vprašanj namenili prav organizaciji tega posvetovanja. Sicer pa je dnevni red obsegal še poročila delovnih skupin, ki so na zahtevo KS ZSMS obiskale mladino v nekaterih delovnih organizacijah (ERO, Delta, ISEZ); mladi so se seznanili z delom sindikata SOZD Iskra (poročal je predsednik Janez Kern) in podprli zahtevo, da najnižji osebni dohodek v Iskri od 1. marca naprej ne sme biti nižji od 8000 dinarjev. Mladi so dali soglasje tudi k predlogu letnega plana SOZD Iskra za letošnje leto in obravnavali nekatera kadrovska vprašanja, pomembna za celotno Iskro.

Stane Fleischman

DO INVEST SERVIS

V Stegnah se bodo lotili »sekundarnih vodov«

V prejšnji številki smo pisali, da Stegne tako hitro rastejo in, da tehnologija, poslovanje in vse več zaposlenih potrebujejo več telefonskih priključkov, več vode, ogrevanja, elektrike in tudi močnejši vod kanalizacije. Vse to je vzdolž stegenskih tovarn ob progi položeno in napeljavano. Zdaj pa je treba te komunalije pripeljati še v posamezne tovarne, skladišča in hale. Temu pravimo »sekundarni« vodi. Primarni pa so glavni, ki so že položeni.

Človek kar ne bi verjel. Od glavnih vodov ob progi pa do tovarn bo stala napeljava okrog 75 milijonov dinarjev. Tako bodo do vseh tovarn »potegnili« nov vodovod s pitno vodo z močnejšim pritiskom, nove telefonske priključke, električne vode, kanalizacijo in kjer je to potrebno tudi toplovod mestnega ogrevanja.

V prvi fazi se bodo z mestnim ogrevanjem (KEL) ogrevali v tovarnah

IEZE in ostali v prvem koreju elementov. Ti imajo namreč najbolj pripravljene kalorične postaje. Tako bo ogrevanje dobilo večje zmogljivosti in ne bo težav. Naša — Iskrina kotlovnica je namreč že preobremenjena in je letošnje zimo komaj, komaj zadovoljivo ogrevala Stegne.

Hkrati s priključki na komunalni jašek bodo napeljali tudi novo javno razsvetljavo in začeli z deli za ograditev

vsega stegenskega kompleksa. V okviru SOZD Iskra so se dogovorili, da bo nova ograja, ki bo varovala tovarne, urejena enotno za vse tovarne v Stegnah. Ograja bo potekala med Stegnsko cesto in prvo vrsto stavb tako, da bodo ostali vsi parkirni prostori izven ograje. Na zahodni strani bo potekala tik ob Zmaju in na vzhodni strani precej niže od Elektrooptike, južno pa nekako ob železnici, oz. med železnico in tovarnami.

In kako bomo hodili v službo? Tako kot zdaj. Več vhodov bo omogočalo prihajanje od litostrojske strani z avtomobili, prav tako s kranjske strani mimo IMP, koder zdaj vodi (razdrapan) cesta, pri IMP pa bodo zgradili podvoz pod železnico. Seveda bo nekaj vhodov tudi za pešce, zlasti s podhoda, ki bo vodil v kompleks z Industrijske ceste, nekako na cestu med Magneti in Mikroelektroniko. Pa še druge bo možno priti mimo vratarjev na kompleks.

Novo bo to, da znotraj ograje ne bo možno parkirati in bo treba avtomobile puščati na parkirnih prostorih pred ograjo. Avtobusi bodo vozili čisto normalno tako, kot sedaj, razen nekaj ovinkov zaradi priključkov na novo obvoznico, ki jo že gradijo na vzhodni strani Stegen.

S sekundarnimi vodi bodo rešili tudi problem novih telefonskih priključkov. Do Stegen je položen že nov 500 parni kabel, ki bo omogočil priključitev 250 novih telefonskih linij, ki jih na kompleksu že zelo primanjkuje, zlasti v zgornjem koncu — v IEZE. Tako bodo omogočili tudi sodobne zveze za nov Računalniški center v IEZE, ki ga že formirajo in bo povezan z vsemi TOZD in ostalimi lokacijami te delovne organizacije.

Sekundarne vode so v zasnovi že sprojektirali. Na SOZD so jih tudi obravnavali na pristojnih organih in je gradnja na prednostni listi. Tako pri Invest servisu upajo, da bodo združili sredstva in uredili administrativna vprašanja in se bo gradnja začela morda že konec leta, najpozneje pa v začetku leta 1984.

Verjetno z vsemi spremembami ne bomo ravno zadovoljni, vendar bo Iskrin kompleks dobil potrebno energijo, vodo in drugo za vse potrebe tam do prek leta 2000.

FY

ISKRA KIBERNETIKA

Ustanovitev razvojno-raziskovalne enote in inženiringa

Iskra Kibernetika je ustanovila Razvojno raziskovalno enoto in Inženiring za merilno-regulacijsko in stikalno tehniko. Raziskovalno enoto bo vodil sedanji vodja razvoja Tovarne števec Franc Levovnik, dipl. ing. elektroteh., Inženiring pa sedanji direktor Tovarne merilnih instrumentov Jernej Vrtačnik, dipl. ing. strojništva.

V Iskri Kibernetiki smo pri sprejemanju planskih dokumentov ugotovili, da je potrebno povečano angažiranje razvojno raziskovalne dejavnosti, tako da si Kibernetika zagotovi primerno mesto v svoji stroki tudi v bodoče, in vzporedno s tem tudi uvajanje inženiringa poslovanja, to je organizacije, posredovanja in projektiranja sistemov za področje predmetov poslovanja te-

meljnih organizacij.

V preteklem letu so bile opravljene vse priprave, letos pa se Razvojno raziskovalna enota in inženiring že konstituirata in pričnata z delom. Obe enoti sta ustanovljeni za povečano koordinacijo dela na vseh področjih poslovanja. Razvojno raziskovalna enota je organizirana v okviru delovne skupnosti Administrativno tehnične službe v okviru delovne organizacije Kibernetika, Inženiring pa v okviru delovne skupnosti Komerciala.

Novi organizacijski obliki se bosta postopno oblikovali in vključevali v dejavnost posameznih temeljnih organizacij, v skladu z njihovimi programi. Za novi enoti je bil izdelan program, o katerem poteka širša obravnava.

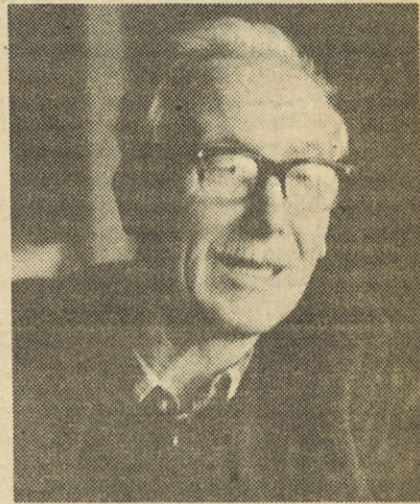
Nace Pavlin

Dolgoletno delo na usmerjenih zvezah

Vse od leta 1947 je bil Milivoj Žmitek med našimi najprizadenejšimi delavci laboratorija za usmerjene zveze ter s tem tesno povezan z razvojem Iskrinih naprav za Elektrozeve, predvsem še z razvojem med najzaprtejšimi za širitev Iskrinega razvojno-proizvodnega programa na to področje in mi smo ob njegovi upokojitvi izkoristili priložnost za kratek pogovor, v katerem smo mu zastavili nekaj vprašanj. Milivoj Žmitek nam je odkritosrčno odgovoril.

Predvsem nas zanimajo prva leta vašega službovanja v Iskri. Kdaj ste začeli in na katerih projektih ste potem nadaljevali?

Leta 1947 so na pobudo Borisa Kidriča ustanovili Institut za elektrozeve, katerega prvi delavci so izšli iz partizanskih radiodelavnic 99d in kot 13. po vrstnem redu zaposlenih sem se jim dober mesec po ustanovitvi pridružil še jaz.

Milivoj Žmitek.

Naša prva naloga je bila vzpostavitev radiorelejne zveze med vsemi večjimi mesti v Jugoslaviji. Takoj smo pristopili k delu in leta 1948 smo že naredili prve poizkusne naprave. Pridobljeno znanje smo nato s pridom uporabili v razvoju brezžičnih telefonskih zvez, predvsem med otoki in z višinskimi postojankami. Sicer smo pa prvo, doma izdelano tovrstno napravo postavili na Domu na Komni, do koder smo vzpostavili radiorelejno telefonsko zvezo že leta 1951.

V naslednjih letih smo delali na razvoju 12 kanalne naprave, ki smo jo dokončali leta 1958 in z njo postavili pošto zvezo med Ljubljano in Bledom. Potem smo področje naše RR dejavnosti preusmerili na naloge, ki nam jih je dala naša armada, t.j. v razvoj mobilnih radiorelejnih naprav. Prve rezultate tega razvojnega dela pa smo že pokazali v začetku šestdesetih let. V tem času sem ponovno menjal področje in sicer sem odšel v razvoj avtomatizacije naprav za protiletalsko obrambo. Tam sem ostal precej let. Veliko truda smo namreč morali vložiti v zagon proizvodnje, ki jo dotlej še nismo imeli. To je bil pomemben korak, saj brez samostojne proizvodnje več nismo mogli nadaljevati.

Kaj nam lahko poveste še o razvojno-raziskovalnem delu v vaši temeljni organizaciji?

(Nadaljevanje na 6. strani)

Poslovanje TOZD Radijske zveze

V TOZD RZ načrtujemo v letošnjem letu, kot že nekaj let zapored izredno hitro rast, tako proizvodnje, kot izvoza ter s tem dokaj trdno, solidno poslovanje. To jim bo tudi omogočilo, da bodo odpravili številne težave, ali pomanjkljivosti, ki so se nabrale zaradi nelikvidnosti, težav z oskrbo z repromaterialom v DO in kasnitev razvojnih nalog v preteklih letih. Več o lanskem poslovnem uspehu in letošnjem planu pa smo izvedeli od njihovega IPO, Vladimira Murka.

Najprej nekaj besed o lanskem poslovanju. Kaj nam lahko poveste o njem, je bilo ugodno?

Dokaj, saj smo ob minimalnem povečanju števila zaposlenih uresničili lanski plan 138%. To je vsekakor lep uspeh, saj pomeni 70% povečanje prihodka in 45% povečanje fizičnega obsega proizvodnje glede na leto poprej, kar nam je omogočila predvsem prva proizvodnja enajstih, pretežno v lanskem letu razvitih, naših in delno Iretovih aparatov, od katerih smo 3 tudi prvič uspešno posredovali tujim kupcem.

Prav tako ugoden je bil lanskoletni izvoz. Predstavljal je namreč že tak odstotek našega prihodka, da smo bili oproščeni davka. Konvertibilni izvoz pa smo povečali celo za 3-krat in je skupno s kooperacijskimi posli že povsem pokrival potrebe TOZD RZ po deviznih sredstvih.

Omembe vredno je še, da je 45% povečanje fizičnega obsega proizvod-

nje posledica povečane produktivnosti na zaposlenega, ki je glede na neposredno konkurenco v Jugoslaviji, med najvišjimi.

Kako v letošnjem letu?

Načrtujemo osvojitve 5 novih proizvodov, od katerih je eden izjemno zahteven, obseg zanj načrtovane proizvodnje v letu 1985 presega sedanje celoletne zmogljivosti. Zato bomo le-te ustrezno povečali, kar smo v investicijskem načrtu naše DO že tudi upoštevali.

Proizvodnja je z repromaterialom še kar zadovoljivo preskrbljena in če ne bo bistvenega odliva naših že razpoložljivih in pričakovanih deviznih sredstev v druge TOZD naše DO, ali vsiljene programe, bomo plan proizvodnje lahko uresničili. Z njim predvidevamo 20% povečanje fizičnega obsega proizvodnje glede na lansko leto. Hkrati načrtujemo povečanje izvoza na konvertibilno področje za 35%, čeprav moram ob tem le reči, da še nimamo

Delavke v TOZD Radijske zveze.

B. Č.

B. Č.

Del tovarn na stegenskem kompleksu

Baterije iz DO Zmaj

(Nadaljevanje s 4. strani)

postopki izdelave pa zahtevajo ustrezno opremo. Razlog, da so Leclanchejeve baterije še vedno toliko v uporabi, tako pri nas, kot v tujini, kljub drugim zmogljivejšim, je prav zaradi njihovih, kupcu dostopnejših cen. Sicer pa delamo tudi mi precej na zmogljivejših baterijah in nekatere vrste smo že pripeljali do različnih stopenj realizacije, določene med njimi pa bomo začeli proizvajati že v letošnjem letu. Te, slednje, bodo namenjene: filmskim kameram, kasetnim magnetofonom in drugim zahtevnejšim uporabnikom. Njihova zmogljivost bo pri enakem volumnu približno podvojena in sposobne bodo prenesti tudi večje električne obremenitve.

Predstavimo naj še ostale oddelke našega razvoja. Tu je tehnološko razvojni oddelek, ki uvaja raziskovalne dosežke v proizvodnjo in testira nekatere nove surovine, oz. nekatere dodatke, ki naj bi izboljšali kvaliteto baterij. Nadalje, konstrukcijski sektor, zadolžen za projektiranje novih proizvodnih strojev, kot tudi orodij za izdelavo polizdelkov in končno še prototipni oddelek, ki izdeluje manjše serije novo razvitih baterij ter prilagaja orodja in naprave novim tehnologijam.

Kako vam uspeva izvoz? Baterijska proizvodnja je dokaj odvisna od uvoza surovin s konvertibil-

nega področja, saj je dobršen del surovin takih, ki v Jugoslaviji še precej časa ne bodo dosegljive. Težava je v tem, da je njihova ekonomska upravičenost pogojena z zadostno količino proizvodnje, kar je morda boljše razumljivo če povejmo, da pokriva vse svetovne potrebe po njih le nekaj proizvajalcev.

Za nekatere uvožene materiale pa vseeno obstajajo realne možnosti postopne nadomestitve z domačimi. Tu mislimo predvsem na domačo manganovo rudo in elektrolitski papir. V strukturi je različno od vrste baterij, od 25 do 30% vrednosti uvoženih komponent materiala, kar nas tudi sili v večanje izvoza na konvertibilno področje in zato planiramo njegov porast v višini 50%. Vendar nam to še vedno ne bo zadostovalo za oskrbo z materialom in si bomo pomagali s komercialnimi krediti ter s sodelovanjem z ostalimi proizvajalci baterij. Dolgoročno gledano pa vidimo rešitev v nadomestitvi uvoženih materialov z domačimi. V naslednjih dveh letih že načrtujemo 20% nadomestitve tovrstnega uvoza.

Več možnosti vidimo v preskrutiranju našega proizvodnega programa na zahtevnejše elektro-kemijske sisteme, v katere bomo vgradili več našega znanja in s katerimi bomo veliko lažje posegli na svetovno tržišče in tudi dosegli višjo ceno ter zadovoljivejše razmerje med uvozom in izvozom.

Obračun dela

Ko v zaostrenih ekonomskih pogojih gospodarjenja sprejemamo v temeljnih organizacijah zaključne in periodične račune se vedno znova porajajo ista, ali podobna vprašanja. O čem lahko odloča delavec v neposredni materialni proizvodnji? Ali so rezultati njegovega dela samo ostanek ostanka, ali kaj več?

Ali je delavec kdo vprašal za zvišanje prispevnih stopenj za SIS, ob tem ko celo leto posluša o presežkih skupnosti in njihovih nadpovprečnih osebnih dohodkih? Ali mora delavec v proizvodnji nositi celotno breme stabilizacije? Ta in še mnogo drugih aktualnih ter življenjskih vprašanj se postavlja ob sprejemanju pomembnih dokumentov o rezultatih gospodarjenja.

Vsa ta vprašanja so se porajala tudi v Iskri-Avtomatiki, TOZD Sestavni deli

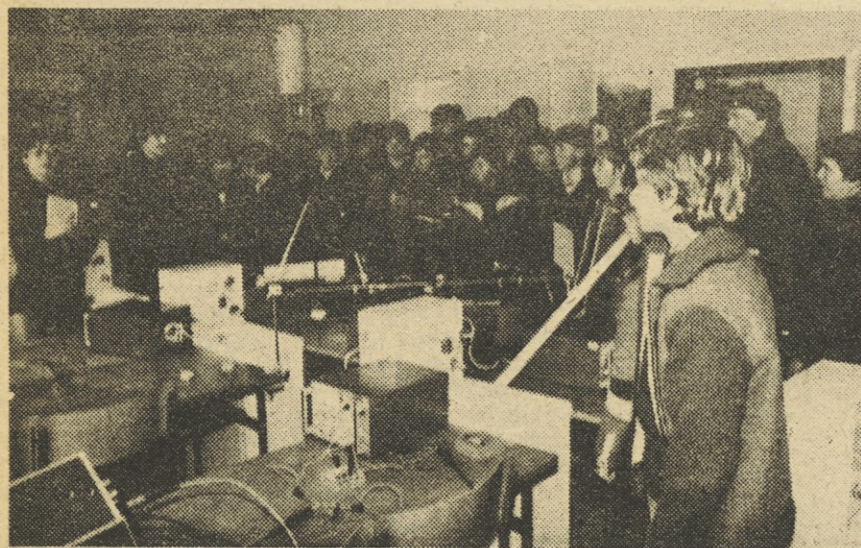
ob sprejemanju svoje bilance. Težko je odgovoriti delavcem, ki so vse leto krepko delali, si prizadevali in varčevali na vseh področjih, presegali fizični plan proizvodnje, a kljub samo povprečnim mesečnim akontacijam osebnih dohodkov, ob zaključku leta ni kaj deliti. Vsi materialni stroški, dajatve in prispevki so tako strahovito naraščali, da kljub bolj pridnim rokam ne ostane pridnemu nič.

Kaj storiti v takšnem položaju, kako prepričati delavca, da ob današnjem odrekanju in boljšem delu gradi temelje za lepšo ter uspešnejšo prihodnost. Delavci v neposredni proizvodnji pričakujejo, da bomo za izboljšanje ekonomskega položaja družbe naredili vsi toliko, kolikor smo in so dobili od nje, ne pa da bremena prelagamo drug na drugega.

A. C.

Informativni dan v Izobraževalnem centru Litostroja

V četrtek, 3. marca je bil po vsej Sloveniji »informativni dan« za učence osmih razredov osnovnih šol. Osmošolci in starši so se razkropili po šolah in izobraževalnih ustanovah srednjih usmerjenih šol. Letos smo na ta dan obiskali Izobraževalni center Litostroj, kjer se šola okrog 250 Iskrinih študentov na različnih smereh srednjega usmerjenega izobraževanja.

V kabinetu je bilo veliko vprašanj

Najprej moramo pohvaliti odlično organizacijo informativnega dne. V avli šole so »dežurni« učenci usmerjali starše v različne razrede, kjer so profesorji že čakali osmošolce in njihove starše. Po različnih razredih so razdelili učence po strokah oziroma smereh, za katere so se zanimali. Tu so v slabi uri predstavili posamezne programe, nato pa starše in učence odpeljali na ogled kabinetov in delavnic, v katerih poteka strokovni pouk.

Učenci so dobili tudi vse podatke o smereh izobraževanja, pogojih šolanja, bivanja in štipendijah in drugem v pisnem gradivu. Odziv je bil dober, saj se je informacij udeležilo okrog 300 učencev, od katerih večina bo v prihodnjem letu nabirala učenost v šolskem centru.

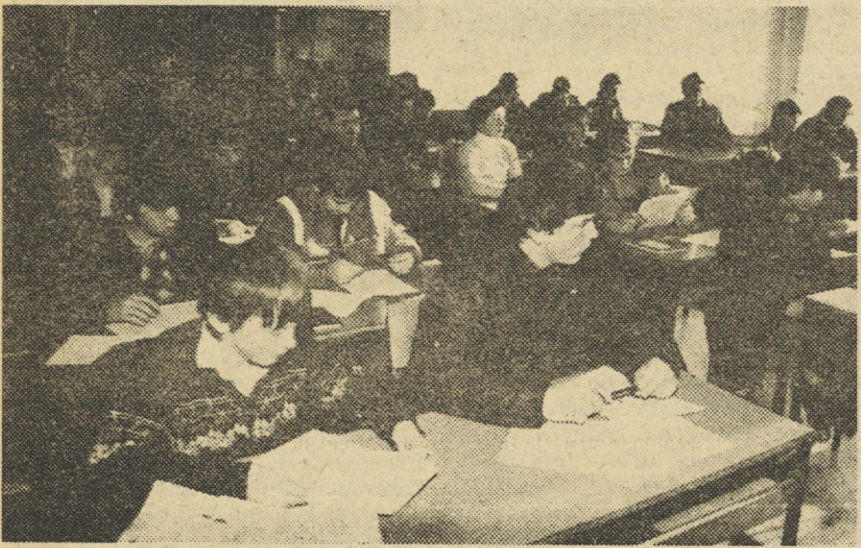
Izobraževalni center Litostroj ima preko 900 učencev srednjega usmerjenega izobraževanja. Organiziran imajo

pouk za smeri: Oblikovalec kovin (oro-djarji, strugarji, strojni mehaniki, rezkalci, brusilci, dalje se tu izobražujejo bodoči strojni tehniki, tehniki — elektroniki in metalurški tehniki. Šola je organizirana po tristopenjskem sistemu — 2-letna, 3-letna in 4-letna »višja« skupina srednje šole. Seveda je po ugotovitvah med letom možen prestop, zlasti v prvem letniku, v nižjo ali višjo skupino.

Sola, oziroma Center je sodobno opremljen tako v delavnicah, kot tudi v kabinetih. Sicer bi radi še marsikaj, pa... Vse smeri so dobro popolnjene z vpisanimi dijaki, samo metalurška smer je še vedno »deficitarna«, ker je zanjo premalo zanimanja.

Če ocenimo informativni dan, moramo reči, da je v litostrojski šoli uspel in da bo 50 do 60 Iskrinih študentov, ki se bodo vpisali za prihodnje šolsko leto, prišlo v šolo dobro pripravljenih.

F. Kotar

N: informacijah v ISC Litostroj

Dolgoletno delo na usmerjenih zvezah

(Nadaljevanje s 5. strani)

Glede dela v TOZD UZ lahko rečem, da smo bili v zadnjih letih precej obremenjeni. Težave so bile tako v zelo zahtevnih projektih kot v pomanjkanju kadra. Sedaj, ob mojem odhodu, lahko ugotavljam, da je večina najtežjih nalog opravljena in zato upam, da bo moj dosegani kolektiv lahko v bodoče dosegal solidne poslovne rezultate, ki bodo mlajše sodelavce in nosilce nadaljnega razvoja usmerjenih zvez, ohrabril za še bolj požrtvovalno in prizadevno delo na osvajanju nadaljnjih projektov. Na tem področju lahko še

precej naredijo in jaz jim želim, da bi bili uspešni.

Na koncu bi rad še opozoril, da je vrednotenje raziskovalno-razvojnega dela tudi v naši širši družbi nezadovoljivo. Nikakor ne bi smeli dopustiti, da nam dragoceni strokovnjaki odhajajo na druga področja ali celo druge države, kot so npr.: ZDA, ZRN, Švedska, itd. Zato bi ob tej priložnosti še posebej poudaril, da vsaka razvita družba polaga veliko skrb za vzgojo najspodobnejših strokovnjakov ter, da jih nato zadrži in tudi mi bomo morali na tem področju še precej narediti.

B. Č.

DSSŠIROKE POTROŠNJE

Komunisti in povezovanje DPO v delovni organizaciji

Tudi komunisti v skupnih službah Široke potrošnje so pred nedavnimi neli delo in na tej osnovi sprejeli zadolžitve za letošnje leto. Ob sprejemanju izhodišč za delo pa je bilo odločilnega pomena dejstvo, da imajo komunisti DSSŠ zaradi relativno najboljših in celovitih informacij o svoji DO še posebno odgovornost in zadolžitve.

Zato tudi ni presenetljivo, da so komunisti zasnovali oceno svojega dela predvsem s stališča njihove vloge pri utrjevanju dela in življenja delovne organizacije Široka potrošnja. Menili so namreč, da je prav boljša povezanost znotraj DO, za kar so odgovorni poleg vodilnih delavcev tudi komunisti v različnih družbenopolitičnih organizacijah, bistven kriterij za ocenjevanje uspešnosti svojega dela.

Tako so ugotavljali, da je bilo v preteklem letu sicer dosti storjenega, da se DSSŠ z novim samoupravnim spora-

zumom, ki opredeljuje odnose DSSŠ TOZD v Široki potrošnji vključuje, doslednejšo svobodno menjavo dela da pa je dela še veliko. Delovna organizacija namreč še vedno ni celota, zato bi lahko trdili, da začetniških poveljnih težav nima več.

Na osnovi tega spoznanja pa so veda tudi določila za bodoče delo neovmuna: še bolj krepiti idejno, akcijsko in kadrovske moči OO ŽK, da bi dosegli uspešnejšo povezanost vseh organiziranih sil v Široki potrošnji.

Nova radio relejna postaja

Pravkar razvita enokanalna radiorelejna postaja RRS-7 je zelo uspešno prestala vse zahtevne preizkuse in s tem odprla možnost izboljšanja postojnih rezultatov DO Elektrozeve. Ta projekt je ne samo, da bo tržno izredno zanimiv, saj se njegova vrednost meri v nekaj milijardah novih dinarjev, ampak bo poleg tega dopolnjevala tudi širše zastavljen sistem, ki ga DO Elektrozeve osvaja. Njeni razvijalci so bili: vodja projekta in naš sogovornik v tokratnem številu, Jože PISLAK, Marko JERNČ, Brane KOMŠEK, Zvone GODE, Janja CARLI, Peter ZADEL, Peter SINČIČ in občasno še drugi sodelavci iz celotne DO Elektrozeve.

Ob tej priložnosti naj še povemo, da je po mnenju odgovornih za tovrstno Iskrino proizvodnjo, bila to izjemno zahtevna naloga ter, da gre za uspešno dokončanje predvsem razvijalcem, ki pod vodstvom dipl. inženirja Jožeta Pislaka, niso varčevali s trudom in jih velja zato še posebej pohvaliti.

Nam lahko v nekaj besedah predstavite to svojo radiorelejno postajo?

Napravo RRS-7 smo začeli razvijati na osnovi zahtev našega kupca in je popolnoma prirejena njegovim potrebam, čeprav jo lahko s pridom koristijo tudi drugi uporabniki. Nadomešča fizično dvožično linijo, in omogoča duplexni način telefonskega pogovora na VHF področju z vso možno signalizacijo. Tako lahko priključimo nanjo na eni strani telefonski aparat, na drugi na npr. javno telefonsko centralo. To nam omogoča klicanje vsakega telefonskega naročnika in seveda pogovor z njim, kar pomeni, da je lahko ena postaja na mestu, do katerega ni možno potegniti žične linije, na Triglavu, druga pa v Kranju, priključena na telefonsko centralo. Seveda pa so pogostejši pogovori med dvema med seboj vidnima postajama. V primeru, ko je med pogovornima točkama prisotna večja zapreka (hrb ali na večji razdalji že ukrivljenost zemlje) je možno postaviti med zaželeni točki prenosa tudi dve relejni postaji in s tem premostiti zapreke.

Razen telefonskega pogovora omogoča RRS-7 še povezavo s teleprinterjem in prenos digitalnih podatkov večje hitrosti. Naprava je prenosna, namenjena najtežjim pogojem dela, je vodotesna in narejena iz profesionalnih miniaturnih komponent, saj je precej nje-

nih sklopov hibridiziranih v debeli plastini in tankoplastni tehnologiji. njenem frekvenčnem področju jo lahko uglasimo na enega od 1000 dupleksnih kanalov, kar pomeni, da lahko na tem področju vzpostavimo več zvez hkrati — z več napravami seveda.

Zelo pomembna prednost naše naprave je še, vsaj glede na njeno moč, tudi njena izredno majhna potrošnja moči (3 do 7W). Za zvezo različnih pogojih dela sta v celotnem sistemu dve anteni: manjša, paličasta pritrjena na napravo in omogoča zvezo na krajši razdalji z njo je sistem gibljiva in večja yagi antena skupno s 6 metri visokim nosilnim drogom. Ta slednja omogoča zvezo, vzpostavljene med dvema sistemoma, na večjih razdaljah.

Kako bo s proizvodnjo teh naprav?

Ni ovire, da letos ne bi izdelali prve serije teh naprav ter potem te serije naslednjih letih povečevali. Seveda bo zato nujno, da se v naši temeljni organizaciji ustrezno organiziramo.

Kaj bi po vašem mnenju lahko pospešilo učinkovitost razvojno-raziskovalnega dela vaše TOZD.

Prejšnja leta smo precej kasnili z izdelavo, ker je bilo premalo razvijalcev. Nadalje imamo zaradi neustreznosti organizacije (Nadaljevanje na 7. strani)

Z leve na desno: Zvone Nagode, Branko Kamšek, Marko Jeruč, spredaj Janja Cari in Jože Pislak.

LEIPZIG — Spomladanski sejem

V smislu racionalne izrabe delovnega časa ter kar najmanjše odsotnosti, organiziramo tudi letos »ZRAČNI MOST« med Ljubljano in Leipzigo v času od 13. do 19. 3. 1983. Za prevoz bomo uporabili Iskrino poslovno letalo. Glede na možnosti in vaše potrebe bo letalo predvidoma poletelo vsak dan v času sejma iz letališča Brnik ob 6.30 in se zvečer vračalo iz Leipziga med 19.30 in 20.00 uro po lokalnem času. Dnevni polet bo zagotovljen v primeru, ko bodo za posamezen polet prijavljeni najmanj štiri potniki pri maksimalni kapaciteti osem potnikov.

Cena poleta na osebo (povratna) je 19.000,00 din. V ceni so zajeti stroški prevoza ter letalske takse. Vse podrobne informacije in rezervacije lahko uredite po telefonu (061) 213-213 int.: 31-54, ali (061) 222-105 pri Maji Černe.

Proizvodnja za firmo IBM

Od druge polovice preteklega leta teče v Iskrini sežanski temeljni organizaciji proizvodnja tiskanih vezij za znano ameriško računalniško podjetje »IBM«. Gre za izredno zahtevno in natančno proizvodnjo, za katero so bili potrebni dolgi meseci priprav.

Delo je tudi sedaj še v fazi, ki bi ji lahko rekli uvajalna, saj v izdelke še vedno vgrajujejo naročnikov material. Prilaganje domačih komponent strogim zahtevam firme IBM pa uspešno napreduje, saj so vsi sestavni deli že homologirani. Ko bodo dobili soglasje tudi za končne izdelke (tiskane enote za računalnike), bo lahko stekla proizvodnja za kupca, ki plačuje v konvertibilnih devizah, sežanska Iskra pa bo vgrajevala izključno domače izdelke. Predvidoma naj bi se to zgodilo že v

drugi polovici letošnjega leta.

V mesecih odkar teče proizvodnja, so že izdelali 2500 tiskanih enot, ki so po kvaliteti povsem ustrezale, saj reklamacij ni bilo. Ko bo proizvodnja stekla brez zastojev pa bodo v letu lahko izdelali od 30 do 50.000 kosov zahtevnih vezij in jih tudi preizkusili na domači napravi (izdelani v kranjski Iskri). Sedanje testiranje namreč poteka na napravi, ki jo je posodil naročnik vezij, ta pa zahteva, da napravo čimprej vrnejo. To ne bo težko, saj so v Telematiki iz-

Nadja Mezgec pri sestavljanju tiskanih enot za IBM.

delali testirno napravo, ki instrument podjetja IBM v marsičem prekaša.

Na programu izdelovanja tiskanih enot so trenutno zaposleni štirje delavci.

Fleischman

Aktivno športno društvo

V novogoriški Iskri Avtoelektriki (za TOZD in DSSS v Sempetru) deluje že vrsto let zelo aktivno športno društvo Iskra. Prav pred dnevi je imelo tudi svoj redni letni občni zbor, vendar bomo o tem nekoliko več napisali prihodnjič. Danes povejmo le to, da je pred dnevi pripravilo posamezno prvenstvo v kegljanju na 100 lučajev ter dva turnirja v šahu.

Odziv na razpisani prvenstvi je bil lep. V kegljanju se je pomerilo 14 moških in 8 žensk, v šahu pa je bilo 9 udeležencev. Najboljši trije v kegljanju so bili Pavel Mermolja 417 podrtih kegljev, Boris Pršolja, isto število podrtih kegljev in Zdravko Puc 405 podrtih kegljev.

V ženski konkurenci je bila najboljša Zdenka Kogoj, 369 kegljev, Zinka Forneci

ZAHVALE

Ob smrti dragega očeta

OBERČA JOŽETA
se zahvaljujeva sodelavcem Iskre Avtomatike in Iskre Magneti za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti

hčerki Zvonka Gričar in Slavka Žvagen

Ob boleči izgubi moje drage mame

ANE PEZDIRC
roj. Vranešič
se iskreno zahvaljujem OOS in sodelavcem TOZD Antene za poklonjeno cvetje, izraze sožalja in vsem, ki ste jo spemili na njeni zadnji poti

hčerka Lojzka z družino

Ob bridki izgubi moje mame

MARIJE ČEBELA
se zahvaljujem vsem sodelavcem iz Iskre za izraženo sožalje in spremstvo na njeni zadnji poti

sin Jože Čebela.

Ob težki izgubi našega dragega očeta

PETRA HRIBARJA
se iskreno zahvaljujem sodelavcem ERO in STIKAL za izraze sožalja, podarjeno cvetje, denarno pomoč ter spremstvo na njegovi zadnji poti

hčerka Julka in sin Jože z družinama.

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva SOZD Iskra — Industrije za elektroniko, telekomunikacije, elektromehaniko, avtomatiko in elemente — Ljubljana

— Glavni urednik: Pavle Gantar, pomočnik glavnega urednika: Miloš Pavlica, odgovorni urednik: Dušan Željeznov, tehnični urednik: Janko Colnar, novinar: Mara Ovsenik.

— Ureja uredniški odbor: Alojz Boc (Kibernatika), Špela Dittrich (Avtomatika), Lado Drobež (Iskra Commerce), Stane Fleischman (Široka potrošnja), Franc Kotar (IEZE), Kazimir Mohar (Telematika), Marko Rakušček (Avtoelektrika) — Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo.
— Naslov: Ljubljana Trg revolucije 3, tel.: 213-213, int.: 34-95 do 34-98 — Tisk: Časopisno-tiskarsko podjetje PRAVICA—DNEVNIK, Ljubljana.

Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS je glasilo oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

359 kegljev in Zorana Terčič 343 podrtih kegljev. Med šahisti je osvojil 1. mesto Oton Grapulin, drugi je bil Damjan Pavšič in tretji Vasja Pirč.

Marko Rakušček

Predsednik društva — Zvonko Repič.

Popravek

K sreči se lahko izgovorimo na skarskega škrtata za pomanjkljivosti ki se nam je primerila v prejšnji številki Iskre, pri poročilu z XXI. zbirsko športnih iger Iskre v Kranjski gori. Po pomoti so namreč med teletničnimi rezultati izpadli naslednji rezultati v veleslalomu za ženski A razred:

1. Prešeren (KI) 33,54, 2. Juvančič (CEO) 34,23, 3. Vertelj 36,00, 4. Kravanja (CEO) 37,46, 5. Eržen (ŠP) 36,65, 6. Vrhovc (EZ) 37,46, 7. Vučić (AE) 37,50, 8. Kravanja (EZ) 38,18, 9. Logonder 38,20, 10. Hrovat (obe T) 38,33, 11. Kavčič (KI) 38,52, 12. Turk (KE) 38,75, 13. Tratnik (ŠP) 40,14, 14. Logar (EZ) 40,29, 15. Tisovec 40,44, 15. Oblak (obe AV), 7. Šuler (AE), 18. Marnar (IEZE), 19. Benedičič (ŠP), 20. Mitrovič (AV), 21. Kadunc (IEZE), 22. Milatovič (T), 23. Švelc (KE), 24. Florjančič (KI), 25. Čepon (EZ), 26. V. Bohinc (KI), 27. Pogoršek (AV), 28. Ilčenko (CEO), 29. Faldiga (ŠP) 30. Kovarčič (IEZE), 31. Šebetič (AV), 32. Mihelič (CEO), 33. Brišar (SP) 34. Recej (IEZE), 35. J. Bevc (CEO), 36. Zorč (AE), 37. Bombač (KE).

SOZD ISKRA Izobraževalni center

razpisuje
strokovno izpopolnjevanje na temo:

ZANESLJIVOST MEHANSKIH IN ELEKTROMEHANSKIH SESTAVNIH DELOV v času od 4. — 8. IV. 1983

Na seminarju bomo obravnavali predvsem mehanske in elektromehanske komponente, kjer problemi zanesljivosti močno naraščajo s kompleksnostjo izdelkov.

Udeleženci seminarja se bodo seznanili z organizacijo zanesljivosti in tudi praktično reševali naloge z namenom, da začnejo s sistematičnim obravnavanjem in dviganjem zanesljivosti naših izdelkov.

Program seminarja predstavlja celoto, vendar je hkrati tudi osnova za kasnejše seminarje »Zanesljivost sistemov« in »Vgrajevanje zanesljivosti«.

IZOBRAŽEVALNI PROGRAM:

1. Odpovedi
2. Definicija karakteristik zanesljivosti
3. Faktorji, ki vplivajo na trajnost in zanesljivost materialov
4. Poškodbe materialov pod vplivom statičnih sil in v dinamičnih pogojih
5. Porazdelitve obremenitve in obremenljivosti, opredelitev odpovedi
6. Pridobivanje podatkov o odpovedih z laboratorijskimi preizkusi
7. Pridobivanje podatkov o odpovedih s spremljanjem delovanja v uporabi
8. Analiza podatkov o odpovedih in določitev ocen za karakteristike zanesljivosti
9. Odvisnost karakteristik zanesljivosti od obremenilnih pogojev
10. Dostopni viri podatkov o zanesljivosti
11. Vaje iz določanja karakteristik zanesljivosti na osnovi MIL HDBK 217
12. Primeri iz prakse in diskusija

ČAS IN KRAJ:

S programom strokovnega izpopolnjevanja bomo pričeli 4. aprila 1983 ob 8. v hotelu Transturist, Škofja Loka. Zaključek seminarja predvidevamo 8. 4. 1983 ob 14.

VODJA PROGRAMA:

dr. Alenka Hudoklin

CENA strokovnega izpopolnjevanja:

V ceno 8.600 din so vključeni penzionski stroški in kotizacija. Za navedeno ceno bodo TOZD prejele račun na podlagi podpisane prijavnice. Potne stroške si uredijo udeleženci v svojih TOZD oziroma DSSS.

PRIJAVE:

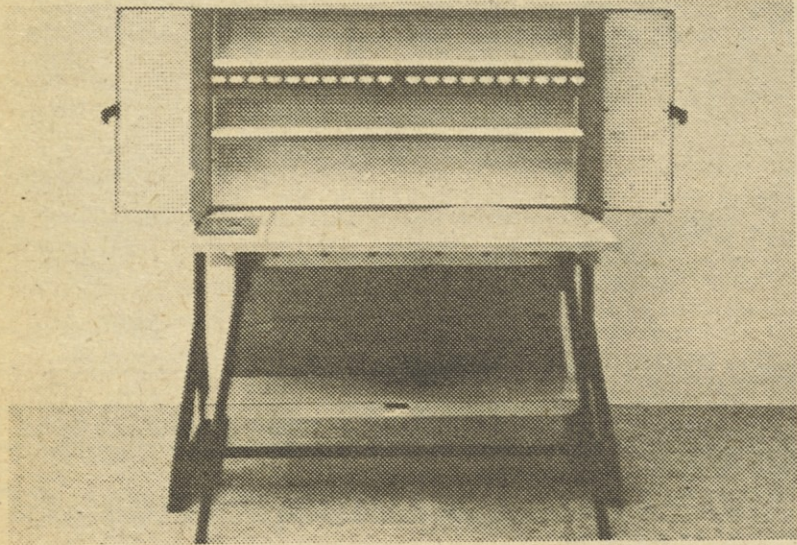
Prijavnice pošljite najkasneje do 30. 3. 1983 na naslov: SOZD Iskra, Izobraževalni center, Ljubljana, Trg revolucije 3/XI.
Podrobnejše informacije o organizaciji seminarja lahko dobite po* tel.: 061/222-212.

Reklamna prodaja

Vse iskraše obveščamo, da DO ERO prodaja omarice in mize KLIP KLAP z naslednjimi ugodnostmi:

- 30% nižje cene
  - možnost plačila v šestih obrokih
  - brez pologa
  - organiziranje dostave, če iz enega kraja naročite večje število izdelkov
- S primerjavo običajne cene lahko izračunate, koliko boste prihranili, če boste kupili:

Izdelek	Običajna cena, din	Znižana cena, din	Višina obroka, din
1. Omarica KLIP-KLAP	7.960,85	5.572,60	930,00
2. Omarica KLIP-KLAP + stojalo za omarico	9.797,95	6.858,55	1.143,00
3. Miza KLIP-KLAP + omarica KLIP-KLAP	14.008,05	9.805,65	1.635,00
4. Miza KLIP-KLAP + omarica KLIP-KLAP + stojalo za omarico	15.845,15	11.091,60	1.849,00

— Izdelki so prvovrstni in imajo enoletno garancijo.
— Omogočajo vam, da si na majhnem prostoru v hiši, garaži, kleti in podobnem uredite delavnico.

— Z nakupom omarice klip-klap bo vaše orodje vedno urejeno in varno spravljeno.
— Omarico lahko pritrdite na steno, če pa jo želite premikati, pa na posebno stojalo.
— Na mizi klip-klap boste pritrdili nove in stare klip-klap priključke, upenjali obdelovance različnih oblik ter jo uporabljali za razna druga dela.
— Mizo klip-klap boste lahko zložili ter z njo zaprli ter zaklenili omarico klip-klap.
Velikost omarice OM 210: 1252 x 620 x 230 mm
Velikost mize DM 201: delovna ploskev 1100 x 600 x 25 mm
višina 77 5 mm

Vse informacije dobite v Kranju, DO ERO, pri Betki BOLKA (tel.: 22-221, int.: 28-51) ter v Ljubljani, pri Veri DOLINŠEK, Prodaja ERO, Trg revolucije 3 (tel.: 213-213, int.: 1595).

Če niste iz Kranja ali Ljubljane vam priporočamo, da vaš sindikalni poverjenik zbere vašo naročila ter se z nami dogovori za način dostave.

Ponuja se vam priložnost, ki je ne kaže zamuditi!